

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Kristýna Žaludová

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra anglického jazyka a literatury

Studijní program Filologie

Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi

Kombinace angličtina - němčina

Bakalářská práce

**Translation of Texts Dealing with English Social History, with a
Commentary and a Glossary**

Kristýna Žaludová

Vedoucí práce: **PhDr. Alice Tihelková, Ph.D.**

Katedra anglického jazyka a literatury

Západočeská univerzita

Fakulta filozofická

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Poděkování:

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce, PhDr. Alici Tihelkové, Ph.D., za její spolupráci, čas a cenné rady, které mi věnovala.

Dále bych chtěla poděkovat svým nejbližším za podporu během mého studia.

Table of Contents

1.	INTRODUCTION	1
2.	THEORETICAL PART	2
2.1.	Translation	2
2.2.	Types of translation	2
2.3.	Criticism of translation	3
2.4.	Scheme of texts filters	4
2.5.	Phases of the translator's work	4
2.6.	Functional styles and translation	5
3.	TRANSLATION OF TEXT	6
4.	COMMENTARY	21
4.1.	Macro approach	21
4.2.	Micro approach	22
4.2.1.	Lexical level	22
4.2.2.	Morpho-syntactic level	23
5.	GLOSSARY	31
6.	CONCLUSION	34
7.	ENDNOTES	35
8.	BIBLIOGRAPHY	37
8.1.	Print sources	37
8.2.	Internet sources	37
9.	ABSTRACT	38
10.	RESUMÉ	39
11.	APPENDICES	40
11.1.	The source text	40

1. INTRODUCTION

The purpose of my bachelor thesis is to translate an English text concerning the Social History of an English-speaking country with commentary and glossary.

My translation text is a chapter from the book *We Danced All Night*, written by the British author M.G. Pugh. This chapter recounts the historical facts about the British royal family in the interwar period.

My bachelor thesis consists of two main parts. The first part is theoretical, and the second part is practical. The theoretical part consists of basic translation theories, translation methods and functional styles. For the most part, I work and paraphrase from books by Dagmar Knittlová and Jiří Levý. I mention textual schemes, phases of translator's work and criticism of translation.

In the practical part I work with the translation of an excerpt from the book '*We Danced All Night*', with commentary and glossary. This book describes life in Great Britain in the interwar period. Every chapter focuses on a different theme, I chose the eighteenth chapter - '*Everyone calls him Bertie*': *The Monarchy and the British People*. My intention was to create the most accurate translation of this historical text. After the translation follows the commentary, where I analyze the translation by macro and micro analysis. The macro analysis describes the text and book in general. The micro analysis consists of two parts - lexical and morpho-syntactic levels. The Lexical part is based on textual cohesion, lexical cohesion and word-formation processes. The Morpho-syntactic level analyses specific grammar phenomena. After the analysis I define the term glossary, after the definition follows the very glossary. The glossary offers 52 english terms with suitable czech equivalents.

The final part of my thesis is the conclusion, where I summarize and evaluate my whole thesis. After conclusion follow endnotes, sources, resumé and appendix.

2. THEORETICAL PART

2.1. Translation

Translation is the process of transferring the words from one language into the words in another language that have the same meaning. Due to fast globalisation is translation very desired in business, culture and life in general.

2.2. Types of translation

The translation process uses different methods, paths, procedures and different names of these methods, although basically they all aim to solve the same problem that we have dealt with so far. Translators Fjodorov, Levý, Catford and others used the following seven basic types: [1]

a) Transcription

Transcription is a more or less adapted language of the translated expression. It is closely related to transliteration, in which we rewrite another alphabet, such as Chinese names. [2]

- Example: Mao-tse-tung is changing from /mawdzung/ na /mawsetung/ [3]

b) Calque

Calque is verbatim translation. [4]

- Example: potflower = hrnková květina [5]
microwave = mikrovlnka

c) Substitution

Substitution is replacing one language unit with an equivalent unit. [6]

- Example: The boring boy went to the cinema with me. -> He went to the cinema with me.

d) Transposition

Transposition is an essential grammatical change in consequence of different language systems. [7]

- Example: a waiting room = čekárna

e) Modulation

Modulation is a change of viewpoint. [8]

- Example: *angle-joint of the pipe* = *koleno potrubí* [9]

f) Equivalence

Equivalency is a method, where an equivalent expression is used for words. [10]

- Example: *my sweet girl* = *děvenka* [11]

g) Adaptation

Adaptation is a process in which we try to find the most appropriate equivalent of an expression that does not exist in the translated language. [12]

- Example: Look before you leap. = Dvakrát měř, jednou řež.

2.3. Criticism of translation

Another task of translation theory should be the basis for criticism, which should take into account primarily the functional dimension and be objective, based on the an analysis of translation operations that allow efficient conversion of all parameters of the text. [13]

2.4. Scheme of text filters

Many translators pay attention to cultural transposition. Cultural transposition indicates the degree of deviation from literal translation. [14]

1. exotism = borrowing word without a change [15]
  - Example: a vodka = vodka
2. cultural transplantation = complete substitution of terms, used by names [16]
  - Example: Jack and Jill = Jeníček a Mařenka [17]
3. cultural borrowing = established terms [18]
  - Example: (a) taboo = tabu [19]
4. calque = verbatim translation [20]
  - Example: a skyscraper = mrakodrap
5. communicative translation = consider to different language customs [21]
  - Example: One swallow doesn't make a summer. = Jedna vlaštovka léto nedělá. [22]

2.5. Phases of the translator's work [23]

1. comprehension of translated text
2. interpretation of master text
3. style change of master text

2.6. Functional styles and translation

Based on the function of the text, we divide the texts in the English language into five groups according to the functional style:

1. Administrative style

- The administrative style is related to the journalistic style, but it is closer to the scientific style. Its typical features are objectivity, clarity, unambiguity, clarity and brevity. Linguistically, it is quite stereotypical, lexically and syntactically poor and relatively primitive in composition. [24]

2. Style of science and technology

The style of science and technology is the basic style of factual literature. It has a professionally communicative function, professionally in the broader sense of the word, because even the administrative style is in a way professional. [25]

3. Journalistic style

The journalistic style can be considered a separate functional style in English, because it is characterized by such specific features that it can be separated from the journalistic style. It is used to inform and instruct the reader, to provide data and facts without comment, without an appeal. It does not penetrate individuality in expression or emotional coloration, a stereotypical form predominates. [26]

4. Publicistic style

The roots of the journalistic style go back to antiquity. It is used not only in newspapers and magazines, but also in radio, television and film. It is extremely diverse, and with the rapid development of the mass media, the boundaries between the various genres cannot be clearly defined. [27]

5. Style of art

This style is used by writers and artists. Expression is more personal or emotionally colored.

3. TRANSLATION OF THE ENGLISH TEXT

Dne 13. ledna 1922 dorazil do Sandringhamu telegram. V něm stálo: ‘VSE V PORADKU STOP BERTIE’

Ačkoliv to v té době nebylo zřejmé, zvěstovalo to něco, co se ukázalo jako mistrovský tah britské monarchie: zasnoubení vévody z Yorku, králova druhého syna, a lady Elizabeth Bowes-Lyonové. Dcera relativně neznámého skotského šlechtice, hraběte ze Strathmore, se v britské společnosti brzy projevila mnohem lépe než kterýkoli jiný člen královské rodiny. Když bylo zasnoubení v lednu 1923 oznámeno veřejnosti, okamžitě poskytla rozhovor redaktorovi deníku Daily Star, který se neohlášeně představil v londýnském domě Strathmore na adrese 17 Bruton Street. I když to podle pozdějších měřítek není nijak pozoruhodné, rozhovor krále, který dosud neměl s novinami nic do činění a následně vetoval požadavek BBC vysílat v dubnu svatbu Yorkových, zděsil. Jeden z jeho soukromých tajemníků, Clive Wigam, později lítostivě přiznal: „V královské rodině existuje tendence nesnášet a ignorovat, ne-li urážet tisk“.

Britská monarchie nebyla na první pohled na konci první světové války dobře připravená na to, aby se přizpůsobila nové demokratické éře. Jiří V. měl zaslouženou pověst nudného, nezajímavého, nepřístupného a podrážděného jedince. Byl to typický konzervavec a neměl v oblibě žádné formy změn a inovací, zejména rádio, letadla, jazz, koktejly a ženy, které si lakovaly nehty a kouřily na veřejnosti. Král byl také plachým mužem, který považoval veřejná vystoupení za utrpení, nerad dělal hostitele a neprojevoval žádný zájem o ‚společnost‘. Hlavním zdrojem jeho potěšení byl den strávený střelbou - jeho jedinou obecně známou dovedností - na Sandringhamu nebo Balmoralu. Po skromné večeři, na které vždy nosil kilt a Řád bodláku, pokud tedy pobýval na Balmoralu, strávil šťastnou hodinu se svou sbírkou známek, než se brzy odebral ke spánku. Když se poválečný Londýn začal po válečném strádání bavit, zdálo se, že král byl odhodlán uchýlit se ke klidnému rodinnému životu. Jeho manželka, princezna Mary z Tecku, udělala bohužel jen málo pro to, aby Jiřího omezení zmírnila. Pocházela ze zchudlé rodiny. „Moji rodiče byli vždy na mizině, takže museli odjíždět do ciziny, aby ušetřili,“ vysvětlila. Chudoba v královně vypěstovala celoživotní zvyk vyškemrat si dary od každého, koho navštívila; tím, že vyjádřila své zalíbení v libovolném kusu nábytku, porcelánu nebo v obraze, nakonec uvedla majitele do rozpaků a tím ho donutila jí danou věc darovat. Mary byla původně zasnoubená s princem Eddym, následníkem trůnu; ale po jeho smrti se nechal uplynout vhodně dlouhý interval, než Jiří dostal pokyn požádat ji o ruku. Ačkoli byla královna Mary živější než její manžel, přijala

přísný a konvenční přístup v roli matky i královny, její chladnost působila všem jejím dětem nesnáze. Navzdory těmto neperspektivním vlastnostem se vláda Jiřího V. a královny Mary ukázala být pozoruhodně úspěšná.

Zatímco královské dynastie napříč Evropou byly zdiskreditovány a svrženy demokracií, nacionalismem a revolucemi, v Británii král pokojně dohlížel na řadu společenských a politických změn, se kterými zásadně nesouhlasil, a v době svého stříbrného jubilea v roce 1935 dosáhl nesmírné popularity. Částečné vysvětlení je, že Jiří V. byl považován za staromódního vlastence, který svědomitě plnil své povinnosti. V době, kdy byli politici v zemi zabředlí do korupce a skandálů, šel příkladem tím, že vedl nudný, ale neposkvrněný rodinný život. Král, který byl v zásadě obyčejný člověk, kterého pouhou náhodou povolali na vysokou pozici, byl v mnoha ohledech se svými poddanými na stejné vlně. Když promluvil, odhalil přízvuk, který nebyl snobský a nenesl žádné stopy němčiny, což bylo u britského panovníka neobvyklé. Jeden z jeho životopisců vtipně poznamenal, že se mu „líbila kniha se zápletkou, melodie, kterou mohl broukat, a obrázek, který vyprávěl příběh“. Při vzácné návštěvě galerie Tate za účelem otevření nové přístavby, když stál před francouzskými impresionisty, řekl královně: „Tady je něco, co vás rozesměje.“ V Národní galerii zamával holí na Cézanna a sdělil řediteli: „Řeknu Vám, Turner byl blázen. Moje babička to vždycky říkala.“ Přežití Jiřího V. však také hodně vděčilo jeho realistickému přístupu k jeho roli. Na trůn nastoupil v roce 1910 uprostřed velké politické krize mezi liberální vládou a Sněmovnou lordů. Tím, že se řídil radami své zvolené vlády, navzdory pokusem činit opak, se vyvaroval nebezpečí, že monarchii zatáhne do stranického konfliktu a zavedl model jednání, díky kterému bez potíží proplul meziválečným obdobím.

Myšlenka monarchie stojícího mimo stranickou politiku byla stále poměrně velkou novinkou, kterou praktikoval Eduard VII. během své krátké vlády; jeho předchůdkyně, královna Viktorie, však byla zatvrzele a neústavně stranická. Tím, že umožnil liberálům omezit pravomoci lordů v letech 1910-11, Jiří V. naznačil, že monarchie nehodlá svázat své bohatství s obranou dědičného prvku v politickém systému. Královská rodina v pokušení odolat spojení s aristokracií nechala lordy ustavičně upadat, zatímco se hnala za velkým ohlasem.

To bylo o to víc pozoruhodné, protože královy názory byly velmi konzervativní, společensky i politicky. Během Edwardianského období se u něho a královny Mary vyvinul hluboký strach ze socialismu a republikanismu, přičemž labouristického poslance Keira Hardieho běžně označovali za “to zvíře”. Hardieho kolega George Lansbury ho popsal jako „popudlivého, úzkoprsého, zastaralého konzervativce“. Královský pár, který byl zděšen stávkami a odbory, věřil, že jejich vlády jsou vůči socialismu příliš smířlivé. Tyto obavy je

vedly k přijetí energické politiky, která měla čelit podvratným politickým silám prostřednictvím rozsáhlé podpory dobrovolnických a charitativních aktivit a organizací. To byl zavedený prvek již v době, kdy na trůn usedl Jiří V., ale královští poradci, včetně lorda Stamfordhama a lorda Eshera, horlivě upozorňovali na fakt, že vzestup asertivní dělnické politiky je stavil před nutnost co nejvíce vycházet mezi jejich chudší poddané. To obnášelo patronaci a finanční podporu dobročinných aktivit a vyčerpávající návštěvy nemocnic, sirotčinců, továren, vojenských pluků a uhelných oblastí, zejména když došlo k důlním katastrofám. Teoreticky byla tato dobrovolnická práce prostředkem k posílení tradiční poddajnosti vůči vládnoucí třídě v situaci, kdy se pracující politizovali. Král a královna čerpali útěchu z vřelého přijetí při svých návštěvách i v těch nejradikálnějších okresech jižního Walesu, Yorkshiru, Potteries a hrabství Durham. „Keirovi Hardiemu by se to nelíbilo“, napsala královna se zadostiučiněním po cestě do Merthyr Tydfil (Hardieho volebního obvodu) v roce 1912. Tuto společenskou roli zdůraznila první světová válka. Narušení způsobené odchodem mužů na frontu a následnými oběťmi vytvořilo obrovský prostor pro dobročinné práce, do nichž byli zapojeni všichni členové královské rodiny. Zdvojnásobili své příspěvky a propagovali mnoho charitativních organizací, včetně Královny nadace pro námořníky, Nadace Prince z Walesu, Šicího spolku královny Mary a královniny činnosti pro Nadaci žen. Procházeli továrny na munici, zejména tam, kde se úřady obávaly průmyslových nepokojů, distribuční centra potravin, bavili zraněné v Buckinghamském paláci a uskutečnili 300 pro ně trýznivých návštěv nemocnic. „Nedokážete si představit, jak jsem trpěl, když jsem během války tyto nemocnice obcházel,“ připustil později král Jiří.

Ačkoli byl král ušetřen nejhorších útrap svého lidu, byl povinen nechat si skrz palác protáhnout drátěné pletivo jako ochranu před nálety Zeppelinů. V roce 1915 se nechal přesvědčit Lloydem Georgem, aby šel příkladem a po zbytek války se zdržel pití alkoholu. Král poněkud naivně očekával, že ho politici budou následovat všeobecnou prohibicí. „Převzli nás,“ stěžovala si královna Mary, když vyšlo najevo, že všichni ostatní pokračují v pití jako předtím. Přijatelnější způsob, jak vtáhnout obyčejné lidi do národního úsilí, spočíval v rozsáhlé distribuci vyznamenání jako uznání za válečnou službu. Za tímto účelem byl v roce 1917 speciálně pro civilní obyvatelstvo vytvořen nový řád OBE (Řád britského impéria). Do roku 1919 jich bylo uděleno přibližně 22 000. OBE začlenil do systému vyznamenání mnohem širší škálu mužů a žen, včetně mnoha těch v dělnickém hnutí, z nichž někteří byli ke šlechtě obvykle skeptičtí, ale cítili se polichoceni královským uznáním. Královské snahy spojit se s národním cílem nebyly jen aktivitou navíc. Válka vyvolala protigermánskou vlnu a vystavila královskou rodinu, která měla rozpačitě málo britské krve, hysterii, která vyhnala z

veřejného života několik prominentních mužů s německy znějícími jmény nebo německými sympatiemi. „Zajímalo by mě, co se chystá říct můj malý německý přítel,“ poznamenal Lloyd George při návštěvě paláce v roce 1915. Když HG Wells kritizoval monarchii za to, že je cizácká a nudná, král rozhořčeně odpověděl: „Možná jsem neinspirativní, ale ať se propadnu, jestli jsem cizinec.“ To byla velká pravda - Jiří V., úplný Brit výchovou i sentimentem, projevoval jen malé nadšení pro své kontinentální příbuzné. Avšak pro jistotu si změnil příjmení - Saxe-Coburg-Gotha, Guelph nebo Wettin - nebylo jisté které, ve prospěch jména Windsor. Královský pár mohl jednoduše ztratit nervy uprostřed válečných emocí, ale tato změna byla chytrým symbolickým činem. V březnu 1917 Jiří V. ukázal, jak intenzivně je naladěný na moderní postoje, když byl poprvé vysloven návrh, aby ruskému carovi a jeho rodině, která byla revolucí svržena, bylo v Británii nabídnuto útočiště. I když se zdálo, že vláda je ochotná vyjít jim vstříc, Jiří tvrdil, že „by to veřejnost silně odmítala a nepochybně by to ohrozilo postavení krále a královny“. Měl pravdu. Carský režim byl roky liberálními názory v Británii považován za barbarskou tyranii a svržení tak zahanbujícího spojence bylo velmi vítáno.

Ponechání Romanovců jejich osudu bylo těžké, ale racionální. V roce 1918 byli car Mikuláš a jeho rodina zastřeleni v Jekatěrinburgu, německý císař zmizel do exilu v Holandsku, habsburský císař byl svědkem rozporcování svých území a stal se uprchlíkem, v příštích dvaceti letech došlo ke svržení španělského a řeckého trůnu. Ale v Británii se Jiřímu V. podařilo pevně spojit monarchii s národně-imperiálním cílem a blahobytem lidí. Zatímco jinde válka diskreditovala režimy a vládcy, v Británii mělo vojenské vítězství za následek zvýšení prestiže a rozšíření území impéria; to v roce 1918 pomohlo politickému establishmentu promyšleně zariskovat s loajalitou Britů uskutečněním rozsáhlého rozšíření demokracie. Několik republikánů psalo do novin dopisy o zrušení „starodávných pastí trůnu a žezla“, ale nikdo je neposlouchal. Avšak vzhledem k událostem jinde v Evropě měli královští poradci pocit, že si král nemůže dovolit usnout na vavřínech. Wigram varoval, že „Jeho Veličenstvo se musí zbavit zvyku skrývat své přednosti pod skořápkou“ tím, že využije spolupráce novin, i když se to přičilo dosavadním zvyklostem.

Lord Stamfordham tvrdil, že „monarchie a její náklady budou muset být v budoucnu opodstatněné v očích válkou unaveného a hladového proletariátu obdařeného obrovskou převahou volební síly“; to znamenalo, že král musí být „aktivní silou pro dobro“, nejen vzdálenou figurou. Za tímto účelem se královský pár rozhodl zapsat vlastní potomky do svého programu charitativní činnosti a obzvláště pečlivě dbal na to, aby pro ně uzavřel vhodné sňatky a tím rozšířil řady personálu, který je k dispozici pro návštěvy a patronát.

S plným vědomím toho, že po úpadku a diskreditaci tolika královských rodů bylo nyní tradiční manželství s cizím princem nebo princeznou nepraktické a nežádoucí, tedy souhlasili, že se jejich děti mohou oženit se členy anglické a skotské šlechty. V roce 1922 byla princezna Mary první, kdo přijal onu novou politiku svým zasnoubením s vikomtem Lascellesem, dědicem titulu hrabě z Harewoodu. Inkluzivní přístup byl také potvrzen pozváním vyšších labouristických politiků na svatbu, což jimi bylo velmi oceněno. „Cítil jsem, že drtivá většina voličů labouristů po celé Velké Británii by si přála být zastoupena na svatbě, které dala požehnání,“ uvedl J. R. Clynes. Při svém příspěvku k rodinné strategii se princezna Mary soustředila na práci pro skautky, nemocnici Great Ormond Street a návštěvy center nezaměstnanosti.

Její bratr Albert, vévoda z Yorku, byl také vyslán na výlety do továren a doků ve Skotsku a na severu. Stal se na 16 let předsedou Boys Welfare Association, později Industrial Welfare Society, přičemž šlo o to, že jeho jméno by umožnilo organizaci získávat dary a přilákat nové členy. Od roku 1921 sponzoroval tábor vévody z Yorku, kde se tisíce žáků internátních škol setkaly s chlapci z dělnické třídy za cílem prolomit sociální bariéry pod královským patronátem. V roce 1923 vévoda zaskočil na návštěvu do sídla Amalgamated Engineering Union, byl tak prvním členem královské rodiny, který navštívil odborovou organizaci. Snad jeho nejcennější rolí byla podpora Národní asociace hřišť, která v roce 1925 získala královskou listinu.

Královská strategie se spoléhala především na prince z Walesu, částečně proto, že byl nesmírně populární a protože byl využíván k politickým účelům. Se svými modrými očima, světlými vlasy, uvolněným úsměvem a ztraceným pohledem malého chlapce se dědic trůnu dostal do částí společnosti, kam se ostatní královští členové tak snadno nedostali. Během dvacátých let se rychle stal zbožňovanou postavou pohádkového prince; jeho obraz se objevil na bonboniérách a sušenkách, na pohlednicích, na krbových římsách a na stěnách ložnic po celé zemi. V srpnu 1919 se princ vydal na první ze svých královských cest, které ho zavedly do Kanady, západní Indie, Nového Zélandu, Austrálie, Indie a jižní Afriky. Winston Churchill princovi doporučil, aby se své projevy pokud možno naučil nazpaměť, pokud by to nebylo možné, aby je četl pomalu a rozvázně. Princ se velmi osvědčil. Po svém návratu z Austrálie v roce 1920 se mu při jízdě po Londýně dostalo bouřlivého přijetí; jeho kočár opakovaně zastavovali diváci, kteří ho vyzývali k projevu.

Princovi muselo být jasné, že jeho popularita bude mít politické důsledky. Na typické návštěvě burzy práce v únoru 1926, kde se setkal se 400 nezaměstnanými muži, jej noviny představily jako velmi soucitného k jejich situaci; „Princ si srdečně povídal s muži na státní

podpoře.“ Daily Graphic ho označil za sklíčeného, když tam viděl tolik mužů: „Někteří z nich byli v tíživé situaci a on s nimi soucítil.“ Princ se v důsledku těchto setkání cítil rozpolcen. Po cestě do Glasgow napsal: „Cítím, že jsem tam nahoře dokázal udělat trochu té dobré propagandy a zasadil komunismu úder.“ Při návštěvě horníků na severovýchodě v roce 1929 však princ utrousil několik neoficiálních poznámek o jejich „otřesných“ a „odporných“ životních podmínkách, čímž zasel semínko nedůvěry mezi sebe a politiky. V té době si jasně uvědomil, že ho politici využívají pro své vlastní účely.

To bylo naprosto očividné, když byl v lednu 1932 v Albert Hall požádán, aby promluvil o nezaměstnanosti - na vrcholu hospodářské krize a krátce po znovuzvolení Národní vlády. Ve svém projevu, který mu byl napsán, zdůraznil význam dobrovolnické práce pro nezaměstnané narozdíl od odpovědnosti státu. Tímto způsobem se princ dostal do nepříjemné situace a stal se do jisté míry nástrojem pro zmírnění nespokojenosti veřejnosti s kabinetem a jeho politikou. Není divu, že čím více cestoval po depresivních regionech a chápal, jak populární je u pracujících lidí, tím více cítil pokušení svobodně se vyjadřovat. Výsledkem však bylo, že nebyl oblíben mezi socialisty, kteří považovali královskou charitu za pokus koupit si loajalitu a pěstovat podřízenost, ale přitahoval také pravicovou kritiku za podbízení se lidové nespokojenosti a podkopávání úcty ke společenské hierarchii. Pro obě strany se princ jevil jako rival ve získávání popularity ve společnosti.

Přes tyto komplikace se zdálo, že se královská strategie vyplácí. V Buckinghamském paláci zachovával král speciální mapu opatřenou malými vlajkami, které sledovaly účast jeho rodiny na jejich charitativních návštěvách po celé zemi; a každé Vánoce sestavil graf zaznamenávající veškerou jejich pracovní aktivitu během předchozích dvanácti měsíců. Zlatý hřeb nastal, když na Vánoce 1932 - navzdory svým instinktům - souhlasil, že vystoupí v rozhlasu. Již v roce 1923 králi tuto myšlenku vnucoval sir John Reith¹, ale král se nedal přesvědčit. Scénář králova vystoupení, který napsal Rudyard Kipling, začal oceněním zhruba dvaceti milionů posluchačů: „Díky zázrakům moderní vědy je mi umožněno, abych v tento Štědrý den promluvil ke všem svým občanům napříč impériem.“ Stručná a prostá králova závěrečná slova jeho publikum velmi dojala: „Teď mluvím z domova a ze srdce k Vám všem. K mužům a ženám odříznutým sněhem, pouští nebo mořem tak, že je mohou dosáhnout jen hlasy po éteru. Každému z Vás přeji šťastné Vánoce. “Bůh Vám žehnej.“ Král se ke svému překvapení ukázal jako přirozený hlasatel. Jeho pomalý, jasný projev a hovorový styl byly okamžitým úspěchem. Nyní, když byla „rádiová síť“ tak široce dostupná, většina lidí poprvé

---

¹ Zakladatel BBC

pocítla přímé a osobní spojení se svým panovníkem. Přesto bylo živé štědrovečerní vysílání pro Jiřího V. zkouškou. „Pro mě je to vždy utrpení, já si začnu užívat Vánoce až po skončení projevu,“ přiznal soukromě. Cítil však povinnost opakovat vysílání každý rok a to se tak rychle stalo ústřední součástí oslav Vánoc pro miliony britských rodin.

Navzdory tomu se věci na politické frontě mohly velmi snadno pokazit, kdyby Jiří V. nezastával přísně ústavní postoj ke své roli. Stejně jako u většiny panovníků i on byl na počátku 20. let posedlý strachem ze šíření bolševické revoluce; nástup masové nezaměstnanosti, rozmach průmyslu a vzestup labouristické strany by mohly být - a v některých kruzích i byly - interpretovány jako důkaz, že se nákaza dostala do Británie. V roce 1918 se labouristé stali druhou největší stranou v parlamentu a při volbách v letech 1922 a 1923 si upevnili pozici královny alternativní vlády. Přesto tento vývoj nikdy nepředstavoval pro systém takovou výzvu, jakou by se dalo očekávat. Jen málokdo viděl skutečnou nesrovnalost mezi plnohodnotnou demokracií a udržením dědičné hlavy státu. Přední labourističtí politici zcela jistě nepovažovali monarchii za překážku svého prosazení a celkově projevovali jen malý zájem o jakýkoli druh ústavní reformy; jakmile získali parlamentní většinu, britský systém se ukázal být účinným prostředkem pro realizaci jejich programu. Jejich uvolněný pohled byl podpořen nadšením pro monarchii mezi řadovými labouristickými příznivci. Slovy Jimmyho Thomase: „Žádná otázka republikanismu jako vážné záležitosti nikdy nenalezne místo v labouristických diskusích.“ Když na stranické konferenci v roce 1923 probíhala mimořádná debata na toto téma, trvající zhruba čtvrt hodiny, odmítla pro-republikánský návrh v poměru 3,7 milionu hlasů ku 380 000. Na krále, stejně jako na mnoho lidí z vyšších vrstev, to udělalo dojem. Vlastenecká reakce a hrdost na Impérium, kterou projevíli dělníci během války, ho uklidnila. Na počátku 20. let 20. století docházelo k pravidelným sociálním kontaktům mezi labouristickými politiky a králem a královnou, což podporovalo onu důvěru, o které hovořil Thomas: "Kdyby se zítra labouristé dostali k moci, zjistili by, že král je připraven přijmout jejich rady tak snadno, jako rady liberálních a konzervativních stran."

Zatěžkávací zkouška přišla po bezvýsledných parlamentních volbách v prosinci 1923, kdy konzervativci ztratili většinu, ale zůstali největší samostatnou stranou. S Ramsayem MacDonaldem v čele byli labouristé druhou nejsilnější stranou, ale s pouhými 191 poslanci nemohli očekávat, že vytvoří silnou nebo trvalou vládu. Mnoho konzervativců trvalo na tom, že labouristé prostě nejsou způsobilí vládnout. Jakmile však byli konzervativci ve sněmovně poraženi, král neztrácel čas a vyzval MacDonalda, aby se stal předsedou vlády; nepožádal ho ani o vytvoření koalice. Tento projev důvěry okamžitě poskytl labouristům určitou míru

legitimity a jistě jejím lídrům zalichotil. Když noví ministři šli do paláce, J.R.Clynes si všiml, jak účinně je král uklidnil: „Čekal jsem, že ho shledám odměřeným. Místo toho byl laskavost a soucit sám. Před tím, než nám dovolil odejít, apeloval na nás slovy, která jsem nikdy nezapomněl - bezprostřední budoucnost mých lidí, celé jejich štěstí, je ve vašich rukou, pánové. Závisí na vaší prozíravosti a moudrosti.“

Ne každý podlehl jeho kouzlu. Beatrice Webbová si stěžovala: „Obávám se, že tato romantická představa o královské rodině je jen malým příznakem změkčení mozků socialistů, které jsou ochromeny bohatstvím, společenskou prestiží a politickou mocí.“ Webbová se možná nemýlila úplně, ale jako obvykle opomenula význam těchto událostí.

Král tím, že v roce 1923 prokázal důvěru v nevyzkoušenou menšinovou labouristickou vládu, zneškodnil mírné otřesy republikanismu a pomohl integrovat labouristy a příznivce dělnické třídy do politického systému. Stejnou dovednost v mapování prokázal prostřednictvím generální stávky v roce 1926, kdy pomohl kontrolovat pravicové extremisty, kteří chtěli zlikvidovat odbory. Král několikrát intervenoval u svých ministrů, aby minimalizoval nasazení armády, a aby je odradil od zasahování do unijních fondů. Navzdory tomuto pozadí není překvapující, že hlavní kritika Jiřího V. nepřišla od levice, ale od krajně pravicových šlechticů a politiků, kteří věřili, že politika ústupků vůči pracujícím a vůči socialismu podkopává britský stát. Tvrdili zejména, že od dob panování královny Viktorie udělali postupně parlametní politici z monarchie pouhou loutku, která vypouštěla lodě, navštěvovala nemocnice a předsedala slavnostním příležitostem, ale byla zbavena moci. Tito kritici se tak úplně nemýlili. Ačkoli byl dogmatický a nebál se soukromě vyjádřit své názory předsedům vlád, byl Jiří V. politicky okrajovější než jeho předchůdci; dokonce i v záležitostech, jako jsou vyznamenání, k nimž se velmi měl, si ho ministři málo všímali. Naproti tomu historik sir Charles Petrie poukázal na příklad Itálie, která navrhla, jak by král mohl účinně nahradit selhávající a zkorumpovanou demokracii zavedením silné fašistické vlády; podle Petrie měla monarchie velkou výhodu v tom, že umožňovala uskutečnit takové změny režimu bez krveprolití.

I když šlo jen stěží o detailní rozbor Mussoliniho převzetí moci, tento pohled nebyl tak výstřední, jak se zdá. Mnoho konzervativců, kteří si zoufali nad vedením Stanleyho Baldwina, očekávalo obnovení královské autority v Británii. Poslanec vikomt Lymington propagoval tuto myšlenku prostřednictvím dvou fašistických organizací, English Mystery a English Array. Moderní demokracii považovali za podvod a měli otevřeně v úmyslu znovu vytvořit feudální společnost založenou na hierarchii od rolníka ke králi. Členové skládali slib: „Budu usilovat o navrácení krále do jeho právoplatného postavení jako zrcadlo ctností jeho

lidu, jako jeho ochránce před osobními zájmy a jako jeho nejvyšší vlády. Jedině on může zaručit trvalost.“

Vzhledem k jeho přísné loajalitě k vlastní ústavní roli nebylo pravděpodobné, že by se Jiří V. nechal těmito představami zlákat, ačkoli totéž nelze říct o princovi z Walesu, který byl nadšeně přivítán krajní pravicí pro svou evidentní touhu uniknout z hranic “loutkové monarchie”. Na jeho ambicích záleželo, protože obyčejní Britové nejasně předpokládali, že král v každodenním chodu země uplatňuje mnohem větší vliv, než tomu ve skutečnosti bylo; během války a v době národní krize opravdu věřili, že by měl. V každém případě, i když panovník rutinně akceptoval vše, co vláda nařídila, měl stále značnou moc, například když ani jedna strana neměla většinu, nebo když se rozpadla stávající vláda. Pád MacDonalldovy vlády v roce 1931, kdy se kabinet nemohl dohodnout na škrtech výdajů, aby vyřešil ohroženou měnu, byl pro krále přesně takovou příležitostí. Místo toho, aby vyzval vůdce opozice Baldwina, aby vytvořil alternativní vládu - jak to bylo jeho přirozeným ústavním jednáním - král se přihlásil k myšlence koalice; převzal iniciativu tím, že vyzval vůdce strany, aby se připojili, a nabídl funkci premiéra MacDonalldovi, navzdory jeho roli lídra předchozí zdiskreditované administrativy. Sestavení národní vlády, která trvala až do roku 1940, bylo pozoruhodnou demonstrací královské autority a připomínkou, že i Jiří V. byl v politice více než pouhou loutkou.

Pokud měla meziválečná monarchie nějaký nedostatek, pak jím byla neschopnost krále Jiřího a královny Marie zvládnout svých šest dětí. Nejmladší princ John, který trpěl epilepsií, byl z rodinného života vykázan a v roce 1919 zemřel. Všichni čtyři zbývající chlapečci však považovali rodinný život za utrpení v neposlední řadě proto, že jejich rodiče k nim přistupovali velmi formálně a bez emocí. Zejména král byl proslulý tím, že je neustále kritizoval za to, co oni považovali za nepodstatné, většinou se to týkalo jejich oděvů. I Vánoce v Sandringhamu byly vždy nudnou a formální událostí, kdy každý člen rodiny sesbíral své dárky v tanečním sále z části stolu ohraničené růžovou páskou. Během večere nosili všichni kromě krále papírové klobouky, jehož představou o vtipu bylo pustit národní hymnu na gramofonu, když to nikdo nečekal, a čekat, za jak dlouho všem dojde, že mají přestat jíst svou štědrovečerní večeři a vstát.

Ve 20. letech bylo prvořadým cílem krále Jiřího a královny Mary uzavřít vhodná manželství pro jejich pět zbývajících dětí a zapojit je do rodinného programu nezbytných dobrovolnických prací. Jejich třetího syna Jiřího, vévodu z Kentu, který byl obzvláště dobře přizpůsoben „bouřlivým dvacátým létům“, shledali jako problémového; ale k jejich úlevě v roce 1934 nakonec uzavřel konvenční sňatek s řeckou princeznou Marinou. Schůdnější, ale

neméně problematický byl i druhý syn Albert, vévoda z Yorku. Nervózní a poněkud mdlý mladík, který svůj raný život strávil ve stínu prince z Walesu, trpěl žaludečními vředy, které byly stejně jako jeho koktání roky zanedbávané. Jeho otec zhoršil situaci vyštěknutím „vyklop to“, kdykoli zakoktal. V roce 1909 byl Albert vyslán na Královskou námořní školu na ostrově Wight, kde se dostal do třídy devadesáti osmi kadetů. Právě tam však Albert potkal prvního ze dvou lidí, kteří měli proměnit jeho nezdar v úspěch. Louis Greig byl skotský námořní chirurg, o čtrnáct let starší, který vzal prince pod svá křídla a byl pro něj otcovskou autoritou. V roce 1919 ho Greig doprovázel, když mu bylo umožněno strávit rok v Cambridge - král totiž nepovolil celé studium. Tam se naučil jezdit na motocyklu a dostal pokutu šest šilinků za kouření v akademickém oděvu. Greig ho představoval dívkám včetně Madge Saundersové, jihoafrické sboristky a Australanky Sheily Chisholmové. Král proti těmto přátelstvím výrazně protestoval a vyhrožoval, že z něj nebude vévoda z Yorku, pokud se nevzdá „ubohé malé Sheilie“, což rychle Albert udělal.

Louis Greig ve skutečnosti Albertovi ukázal letmý pohled na normální život. Naučil ho hrát tenis tak dobře, že v roce 1926 vstoupila tato dvojice do mužské čtyřhry ve Wimbledonu - v té době amatérské soutěže. Hrál proti Haroldovi Morrisovi a Siru Samuelovi Hoarovi, ministru letectva, a byl touto příležitostí příliš ochromen, než aby podával dobrý výkon. Diváci na levorukého prince křičeli: „Zkuste druhou stranu, pane.“ Ale sledování z první řady bylo dalším formativním vlivem v Albertově životě. V květnu 1920 se na plesu na Grosvenor Square setkal s tehdy dvacetiletou lady Elizabeth Bowesovou-Lyonovou. Parlamentní poslanec Chips Channon ji označil za „vhodnou, romantickou a staromódním způsobem mírně koketní“. Okouzliví a sebevědomá Elizabeth strávila šťastné dětství na zámku Glamis, skotském sídle hraběte ze Strathmore. Greig rychle zjistil, že je to typ silné, ale mateřsky založené ženy, o kterou se princ potřeboval opřít. Elizabeth měla nevyhnutelně jiné přitažlivější nápadníky a vyhýbala se výměně svého uvolněného života za chladný a formální dvůr Jiřího V. V září 1920 odmítla Albertovu první žádost o ruku. Ale Greig ho povzbudil, aby vytrval; obávaná královna Mary zasahovala do situace tím, že opakovaně zvala Elizabeth na královské akce a zajistila, že James Stuart, muž, kterého Elizabeth opravdu milovala, byl poslán pracovat do Oklahomy! V lednu 1922, ve věku dvaceti sedmi let, se vévoda pokusil o žádost znovu. „Potřetí a naposledy,“ přiznal.

V lednu 1923, kdy poskytla svůj první rozhovor deníku Daily Star, lady Elizabeth vyměnila anonymitu za status celebrity, který jí vydržel po zbytek jejího života. „Je od Vás tak laskavé, že jste přišel,“ řekla novináři, „Bertie - víte, všichni mu říkají Bertie - odešel na lov.“ Novinář ji popisuje jako „velmi rozzářenou a přitažlivou osobnost“. Zaznamenáním jejího oděvu udal

nový trend: „Lady Elizabeth měla na sobě všední šaty šedomodré barvy s kožešinou a kolem krku měla dvě řady perel.“ Nepochybný zájem o královské šaty naznačuje, že královská rodina měla vliv na obecný výběr oblečení. Královské dámy se však pravděpodobně řídily módou, místo aby ji udávaly, částečně proto, že byly omezeny bezvýhradným nesouhlasem krále Jiřího a královny Marie s téměř vším novým. V každém případě nová vévodkyně z Yorku, která nosila liščí kožešiny a upřednostňovala tradiční třásně, nebyla ve 20. letech ani zdaleka sladěna s dámskou módou. Nicméně díky její oblíbené cloche kloboučku (klobouk ve tvaru zvonu) se tento typ klobouku, který měla na sobě v roce 1927, stal velmi oblíbeným. Jako vévodkyně a později jako královna pomáhala znovu zavést jemný ženský a tradiční styl a upřednostňovala dlouhé splývavé sukně pro večerní nošení a úhledně šité kostýmy pro denní dobu. Její oblíbená barva, světlá prášková modrá, byla často nošena v kombinaci se švestkově modrým sametem.

Dokonce i ve třicátých letech minulého století bylo zcela známo, že královští úředníci měli připomínky k jejímu zastaralému módnímu vkusu. Výsledkem bylo, že král v roce 1937 povolal mladého Normana Hartnella, aby budoucí královně pomohl vykouzlit šatník pro korunovaci. Hartnell navrhl dvoje krinolinové večerní šaty pro státní bankety, které byly považovány za vhodné pro její ladnou „prsatou“ postavu, a tyto šaty přinesly velký úspěch. V následujícím roce vévodkyně z Kentu posunula královskou laťku ještě dále zavedením eduardovských stylů do šatů, účesů a klobouků se širokou krempou s vysokými korunami. Do této doby takové šaty sotva někdo nosil, kromě Christabel Pankhurstové, která zůstala věrná obrovským kloboukům posetým ovocem a květinami, dopad těchto královských iniciativ byl zcela nepatrný.

Členové královské rodiny měli pravděpodobně větší vliv spíše na mužský styl. Ve dvacátých letech minulého století například měkký barevný klobouk homburg, který zavedl král Eduard VII., nahradil mezi muži tvrdou černou nebo hnědou buřinku a vysoký hedvábný klobouk. Král Jiří sympatizoval s jednořadými saky, ale jeho zvyk pokrčit kalhoty po stranách - dle námořnického stylu - spíše než vpředu a vzadu, se nedokázal ve světě módy uchytit. Nevyhnutelně to byl princ z Walesu, který byl s poválečnou britskou módou v souladu ze všech nejvíce. Byl průkopníkem vykrojeného límce a windsorského uzlu. Princ, oblečený do svých oxfordských bagančat, extravagantně barevných svetřů Fair Isle a beztržní látkové čepice, byl klasickým módním výstřelem 20. let. Ve třicátých letech se vydal ještě dál k neformálnosti tím, že se objevil v dlouhých kalhotách a šortkách a dokonce šel bez košile.

Manželství vévody z Yorku a lady Elizabeth Bowes-Lyon se ukázalo jako obrovský osobní a politický úspěch. Ukázalo se, že jejich svatbu v roce 1923 vidělo milion lidí - poprvé za 300

let se neurozená žena vdala za královského prince. Nová vévodkyně okamžitě převzala po princezně Heleně, která zemřela v roce 1923, záštitu nad Národní společností pro prevenci týrání dětí a nad Křesťanským sdružením mladých žen. Ačkoli vévoda nadále trpěl výbuchy nálady, což byl příznak jeho nervozity, jeho žena na něj měla uklidňující účinek. V roce 1924, po návštěvě Severního Irsku, řekl svému otci: „Elizabeth byla jako obvykle úžasná a všichni ji prostě milují. Mám takové štěstí, že mi pomáhá, protože přesně ví, co má dělat a říkat všem lidem, se kterými se setkáváme.“ V roce 1925 souhlasil, že se o koktání poradí s logopedem Lionelem Lougeem a vydal se na desetitýdenní léčebný kurz. Věrně ho doprovázela jeho manželka, jejíž válečné zkušenosti na zámku Glamis, kde pomáhala damoralizovaným mužům trpícím šokem z palby, jí umožnily manželovi pomoci svým vlastním způsobem. Logue přesvědčil vévodu, že jeho koktání je léčitelné, naučil ho správně dýchat a každodenně cvičit. Zkouška byl podroben během turné po Austrálii v lednu 1927, kdy byl požádán o otevření nové budovy parlamentu v Canbeře. Přestože byl z této návštěvy strachy bez sebe, podařilo se mu projev přednést téměř bezchybně. A nadále se radoval z podpory a popularity své manželky. Podle guvernéra Nového Jižního Walesu: „Vévodkyně nás ponechává odpovědné za to, že ji miluje celý kontinent.“ To vše bylo pro jeho otce nesmírně uklidňující. V červnu 1929 král poznamenal, že s Albertem „několikrát hovořil a shledal ho velmi rozumným, a velmi odlišným od Davida (prince z Walesu).“ To přirozeně znamenalo, že Albert se s králem nehádal, ani se proti němu nebouřil. Jak se jeho pochybnosti o princovi z Walesu prohlubovaly, král si včas uvědomil, že Albert nabídne lidu návaznost na královu vládu. „Modlím se k Bohu, aby se můj nejstarší syn nikdy neoženil,“ napsal v roce 1935, „a aby mezi Bertieho, Lillibet a trůn nic nevkročilo.“

„Měl jsem bídné dětství,“ stěžoval si princ z Walesu, když se ohlížel za svým raným životem, kdy se dusil zastaralou soudní etiketou a byl ovládán nekonečnou kritikou svého otce. Ačkoli tento názor lze snadno posoudit jako podivnost vzpurného mládí, podpořili jej i ti, kteří královskou rodinu znali. Dickie Mountbatten uvedl, že „dopisy jeho otce (princovi) byly neosobní, jako pro cizího“. Posedlost Jiřího V. přesností připadala všem jeho synům unavující. Například slavnostní večer, kdy se vévoda z Gloucesteru vrátil po měsících strávených v zahraničí, králův jediný pozdrav těsně poté, co se rodina posadila k večeři, byl: „Pozdě jako obvykle, Henry.“ Nikdy je nezapomněl pokárat za drobné přešlapy v oblékání. „Slyšel jsem, že jsi včera na plese neměl rukavice. Měj prosím na paměti, že k tomu již nedojde,“ to bylo typické. Když se princ z Walesu a Dickie Mountbatten během návštěvy tropů ochladili v bazénu, král si stěžoval: „Vy a Dickie jste nebyli spolu v bazénu zrovna důstojní... Bývali jste mohli být také vyfotografováni nazí, bezpochyby by to společnost

potěšilo.“ Tento tlak způsobil, že všichni čtyři princové cítili, že jsou neustále pod drobnohledem, a to podporovalo jejich touhu se bouřit, zejména u prince z Walesu a vévody z Kentu. Jak stárl, následník trůnu stále více nesnášel absurdní a malicherná pravidla udržovaná u dvora; služebníci se například dostali do potíží, pokud oslovovali Jiřího V. „králi“ namísto „Jeho Veličenstvo králi“, zatímco královna Mary musela být „Její Veličenstvo královna“. Není divu, že se rozhodl, že bude moderním panovníkem, který bude více naladěný na své poddané.

V jednom ohledu však princ zkreslil represivní vliv svých rodičů. Ti přijali, že jejich děti by se měly svobodně oženit s britskými občany, spíše než s cizinci, kteří jsou pro ně vybráni z ubývající skupiny kontinentálních princů a princezen. Navzdory tomu do roku 1934 dosáhl následník trůnu věku čtyřiceti let se vším svým nedotčeným chlapeckým šarmem, ale stále nebyl ženatý. Byl pod tlakem ze všech stran. „Existuje jen jedna svatba, na kterou se (veřejnost) těší se stále hlubším zájmem,“ prohlásil *The Times* v roce 1923 na svatbě vévody z Yorku, „na svatbu, která dá manželku následníkovi trůnu.“ Podle *Vanity Fair* dostal princ z Walesu 4 187 žádostí o ruku: „Klobouk dolů před nezničitelným, tancujícím, líbajícím, mluvícím a spícím - nikoli ženatým - idolem britského impéria!“ V roce 1926 byl princ údajně pobaven, když se v tisku šířily zvěsti, že se má oženit se švédskou princeznou Astrid. „Ale co se stane s hezkou kanadskou zdravotní sestrou, se kterou jsem tančil, a se všemi ostatními „nevěstami“ v Impériu, které mě téměř donutily si je vzít?“ zeptal se v předstíraném zoufalství.

Královské rodině i politickému establishmentu připadalo frustrující, že toto vykrucování šlo ruku v ruce s čilým společenským životem. Princ byl s intimnostmi seznámen konvenčním způsobem vyšší třídy, tedy prostřednictvím francouzské prostitutky v Amiens na konci roku 1916. Poté se o ženy začal zajímat, pouze však o ženy určité sorty. Propadl řadě obvykle starších nebo zralejších vdaných žen, včetně Lady Coke, Fredy Dudley Wardové, manželky parlamentního poslance, Thelmy, vikomtky Furnessové a nakonec Wallis Simpsonové. Jeho dopisy paní Dudley Wardové, s níž měl poměr šestnáct let, byly plné projevů náklonnosti typu „Váš jediný oddaný milující malý David“, „Váš malý chlapec Vás chce“ a „moje jediná drahá, milovaná malá matinko“, což naznačuje, že stejně jako jeho bratr Albert hledal princ manželku s citem pro mateřství.

Je pravda, že tyto vztahy nezpůsobovaly žádné problémy, pokud byly obě strany diskrétní. Nakonec se pro prince vhodná manželka našla. Ale princ čím dál méně spolupracoval a stával se nezávislým. V roce 1929 si osobil využívání Fort Belvedere, výstřední budovy z 18. století na okraji Windsorského velkého parku, což usnadnilo jeho samostatný společenský život a

symbolizovalo jeho záměr propagovat nový styl monarchie. Na tomto místě poznal svou partnerku, Bessie Wallis Simpsonovou, konkrétně na podzim roku 1930 při večeři v domě své tehdejší milenky, sestry lady Furnessové. Wallis, svéhlavá a plná života, nebyla tím typem americké ženy, která by se zamilovala do anglických tradic; naopak si myslela, že je absurdní, aby byla demokratická společnost tak uctívá a tak posedlá tituly a královskou rodinou. Ale pro prince z Walesu to byla součást jejího kouzla. Brzy se stala jeho pravidelnou taneční partnerkou. V roce 1932 začal princ zvat Wallis spolu s jejím velmi trpělivým druhým manželem, přepravním makléřem Ernestem Simpsonem, aby pobývali ve Fort Belvedere. Stali se nejznámější trojicí v Londýně a přitahovali vtipy typu „jak důležité mítí Ernesta“. Ale i když ho veřejně oslovovala „Pane“, v soukromí byl pro ni princem „Davidem“ a kolem roku 1934 si Wallis uvědomila, že jsou oba zamilovaní. Jeho přítel Walter Monckton poznamenal, že bylo chybou předpokládat, že do ní byl zamilovaný pouze v obvyklém fyzickém slova smyslu. Byli si i intelektuálními partnery a není pochyb o tom, že jeho osamělá povaha v ní našla spřízněnou duši. Potěšilo ji zjištění, že následník trůnu může být tak jednoduchý, bezprostřední a nepovýšený.

Uvědomění si, že se princ hodlal oženit s paní Simpsonovou, pro kterou by byl nutný druhý rozvod, však děsilo společnost vyšší třídy. „Osobně se nemohu zbavit dojmu, že celá věc byla zorganizována Amerikou se záměrem ublížit mu,“ komentovala lady Londonderry. Královna Mary, která zněla čím dál víc jako postava lady Bracknellové od Oskara Wilda, prohlásila: „Jeden rozvod by mohl být zřídkakdy, spíše však nikdy ospravedlněn, druhý rozvod z jakéhokoli důvodu byl [pro ni] nemyslitelný.“ Ačkoli byla případná abdikace Eduarda VIII. v roce 1936 brána téměř výhradně z hlediska jeho odhodlání oženit se s nevhodnou paní Simpsonovou, byl to ve skutečnosti jen příznak hlubšího politického problému, který vyplul na povrch koncem 20. a 30. let, zatímco princ prosazoval svou nezávislost. Ačkoli princ z Walesu vyhověl přáním krále tím, že do svého seznamu sponzorů zahrnul 776 organizací, byl neochotným filantropem; charitativním organizacím obětoval mnohem méně než jeho otec a během charitativních akcí často selhával. Obzvláště skeptický se cítil ohledně královy zaryté podpory dobrovolných nemocnic, která byla považována za způsob, jak se bránit kontrole státem. Princ správně viděl, že dobrovolný sektor se stane anachronismem a bude lépe nahrazen komplexním státním systémem. Pak tu byly jeho pravidelné návštěvy v oblastech s vysokou nezaměstnaností, kde podle všeho nadbíhal lidovému sentimentu vyjadřováním sympatií k dělníkům a implicitně i kritikou úřadů. Navzdory tomu, že byl v jistých směrech velmi konzervativní, válka probudila jeho sociální svědomí a díky přímému kontaktu s obyčejnými lidmi měl spousty pokrokových myšlenek. Nejznámější úkaz přišel v listopadu

1936, kdy krize kolem paní Simpsonové dosáhla svého vrcholu. Když procházel ocelářskou dílnou v Dowlais, poznamenal: „Je třeba udělat něco, aby bylo možné situaci v Jižním Walesu zvládnout, a udělám vše, co mohu, abych Vám pomohl.“ Jelikož k tomu došlo těsně po konci pochodu z Jarrow², zahrálo to na citlivou strunu. Ramsay MacDonald ve svém deníku poznamenal: „Tyto eskapády by měly být omezeny. Jsou zásahem do oblasti politiky a je třeba je ústavně sledovat.“

---

² organizovaný protest proti nezaměstnanosti a chudobě

4. COMMENTARY

My commentary consists of three main parts. In the first part I describe the macro approach. This part involves information about the original text and author of the text. The second part is based on the micro approach, it means basic information about lexical, morpho-syntactic level of the text.

4.1. Macro approach

As a translation text, I chose a chapter from the book "*We Danced All Night*" by the English historian and writer Martin D. Pugh.

This book describes the interwar period in Great Britain. Each chapter deals with a different topic - the royal family, interpersonal relationships, the level of health care, cultural life and many others.

Martin Pugh is an British historian. He is an author of several books about British women, social and political history in the nineteenth and the twentieth centuries. He worked as a proffesor at Aligarh Muslim University, Newcastle University and as a ressearch proffesor at John Moores University. He is also a member of the Royal Historical Society and a member of the advisory panel of the B.B.C. History Magazine. [28]

My chapter tells the story of a royal family. It describes the reign of King George V and his wife, Queen Mary. During this interwar era, the royal family had to end the very difficult situations that threatened the monarchy. The British royal family cost a lot of effort to overcome the interwar European crisis, in which one royal family fell after another, including a Russian Tsar's family.

The son of King George - the Prince of Wales, who led a relatively long youth life and intended to marry a completely unsuitable partner, also caused a great stir in the family.

The book is written in standard English. It is divided into chapters. The text is factual and austere. It consists of long and complicated sentences. The book contains titles, names and a number of royal titles. The author does not use any form of beautification. The author states the facts and tries to fit as much useful information as possible into the chapters.

4.2. Micro approach

4.2.1. Lexical level

Word - formation

- **Compounding**

Compounding is the process of connecting two words to create entirely new words. The words are called compounds or compound words. They can be written together or with hyphen. [29]

premiership - funkční období premiéra

daytime - denní doba

upper-class - vyšší společenská třída/elita

self-importance - domýšlivost, namyšlenost

- **Acronyms**

Acronyms are created by using the initial letters of a set phrase and forming a new word out of it. Acronyms are usually written by capital letters. [30]

BBC - British Broadcasting Corporation

MP - Member of Parliament

OBE - The Order of the British Empire

- **Derivation**

Derivation is the creation of a new word out of an old word by bringing a prefix or suffix to it. [31]

childhood - dětství

suitable - vhodný

political - politický

notorious - nechvalně známý/proslulý

- **Conversion**

Conversion is the transforming of a noun into a verb or vice versa without the word changing a form of the original word. [32]

a breath -> to breathe

a smoke -> to smoke

a grant -> to grant

- **Borrowing**

Borrowing of words or phrases is a process in which we take a word from another language and use it in its original form and with original pronunciation.

a telegram - telegram

an interview - interview

an era - éra

4.2.2. Morpho-syntactic level

Type of the text

The default text is written in English and is sorted into paragraphs. It consists of extensive sentences. Contains single and double quotes, hyphens, direct and indirect speech. The text is a creation of historical facts. Due to the fact that this is a historical text from the royal background, we find royal titles in it. A rich vocabulary is spread throughout the text. In the text are past tenses and passive voice mostly saturated.

Example from the text:

“They toured munitions factories, especially where the authorities feared industrial unrest, and food distribution centres, entertained the wounded at Buckingham Palace, and made 300 harrowing visits to hospitals: ‘You can’t conceive what I suffered going round those hospitals in the war.’, King George later admitted.” - Procházeli továrny na munici, zejména tam, kde se úřady obávaly průmyslových nepokojů, distribuční centra potravin, bavili zraněné v Buckinghamském paláci a uskutečnili 300 pro ně trýznivých návštěv nemocnic.

Passive voice

Definition: By passive voice we express that the subject is not the agent of the action, in contrast to the active voice where the subject is active - that means, it is the agent of the action. [33]

Examples from the text:

*“Yet this development never posed the kind of challenge to the system that might **have been expected**.”* - Přesto tento vývoj nikdy nepředstavoval pro systém takovou výzvu, jakou by se dalo očekávat.

*“We **have been carted**, complained Queen Mary when it transpired that everyone else was continuing to drink as before.”* - Převezli nás - stěžovala si královna Mary, když vyšlo najevo, že všichni ostatní pokračují v pití jako předtím.

Modal verbs

Definition: a verb used with another verb to express an option, possibility or **essentiality** that can not be expressed only by the original verb [34]

List of modal verbs: can, could, may, might, must, ought, shall, should, will and would [35]

Examples from the text:

*“In so doing the royal couple **may** simply have lost their nerve amid the emotions of wartime, but the change was a shrewd symbolic act.”* - Královský pár mohl jednoduše ztratit nervy uprostřed válečných emocí, ale tato změna byla chytrým symbolickým činem.

*“They had accepted that their children **should** be free to marry British citizens rather than foreigners selected for them from the dwindling band of Continental princes and princesses.”* - Přijali, že jejich děti by se měly svobodně oženit s britskými občany, spíše než s cizinci, kteří jsou pro ně vybráni z ubývající skupiny kontinentálních princů a princezen.

Conjunctions

Definition: Conjunctions are used to connect clauses, words and phrases together. Conjunctions make a connection between words or phrases with the other parts of sentences and show a relationship between them. [36]

- **Types of Conjunctions:**

- 1) Coordinating = The purpose of coordinating conjunctions is to connect two words, phrases, or independent clauses. There are seven most common coordinating conjunctions: *and, but, for, nor, or, so, yet*. [37]

Examples from the text:

“But although she addressed him publicly ‘Sir’, in private the Prince was now ‘David’, and by 1934 Wallis realised that they were both in love.” - Ale i když ho veřejně oslovovala „Pane“, v soukromí byl pro ni princem „Davidem“ a kolem roku 1934 si Wallis uvědomila, že jsou oba zamilovaní.

“Yet despite these unpromising characteristics George V and Queen Mary proved to be a remarkable success.” - Navzdory těmto neperspektivním vlastnostem se vláda Jiřího V. a královny Mary ukázala být pozoruhodně úspěšná.

- 2) Correlative = A correlative conjunction is used to show a contrast or to compare the parts of a sentence with a parallel sentence. The correlative conjunctions are: *not only - but also, either- or, neither - nor, both - and, not - but, whether - or*. [38]

Example from the text:

“This was the more remarkable since the King’s views were both conservative and Conservative.” - To bylo o to víc pozoruhodné, protože královny názory byly velmi konzervativní, společensky i politicky.

“Both the royal family and the political establishment found it frustrating that this prevarication went hand in hand with an energetic social life.” - Královské rodině i politickému establishmentu připadalo frustrující, že toto vykrucování šlo ruku v ruce s čilým společenským životem.

- 3) Subordinating = A subordinating conjunction links particular elements of an unparallel sentence structure. Those elements can be a dependent clause and an independent clause. Most used subordinating conjunctions: *After, how, than, when, although, if, that, where, as, in order that, though, which, as much as, inasmuch as, unless, while, because, provided, until, before, since* [39]

Examples from the text:

“Although he was spared the worst hardship of his people, the King was obliged to have a wire mesh stretched across the palace as a protection against Zeppelin raids.” - Ačkoli byl král ušetřen nejhorších útrap svého lidu, byl povinen nechat si skrz palác protáhnout drátěné pletivo jako ochranu před nálety Zeppelinů.

“Above all, the royal strategy relied upon the Prince of Wales partly because he was immensely popular and because he was used in an explicitly political way.” - Královská strategie se spoléhala především na prince z Walesu, částečně proto, že byl nesmírně populární a protože byl využíván k politickým účelům.

The negation used in the text:

We distinguish 2 main types of negation: clausal and local. Clausal negation negates the whole sentence, while local negation negates only a given word or expression. In the text were mostly used negative pronouns and negative participle by nouns.

a) examples of clausal negation:

*‘You **can’t** conceive what I suffered going round those hospitals in the war.’, King George later admitted.* - „Nedokážete si představit, jak jsem trpěl, když jsem během války tyto nemocnice obcházel,“ připustil později král Jiří.

*“However in view of events elsewhere in Europe, the royal advisers felt that the King could **not** afford to be complacent.* - Avšak vzhledem k událostem jinde v Evropě měli královští poradci pocit, že si král nemůže dovolit usnout na vavřínech.

b) **examples of local negation:**

*“You might as well be photographed naked, **no** doubt it would please the public.”*

“Bývali jste mohli být také vyfotografování nazí, bezpochyby by to společnost potěšilo.“

*“Lord Stamfordham argued that the King must be ‘a living power for good’ **not** just a remote figurehead.”* - Lord Stamfordham tvrdil, že král musí být aktivní silou pro dobro, nejen vzdálenou figurkou.

Gerund and Participles

Participles and gerunds are verbs that have the ending -ing. However, the gerundium behaves or is translated as a noun. Unlike participle, which creates the progressive tense of a verb and can behave as an adjective.

a) **gerunds used in text:**

*“Then there were his regular visits to areas of unemployment where he seemed to pander to popular sentiment by **expressing** sympathy for the workers and, by implication, his criticism of the authorities.”* - Pak tu byly jeho pravidelné návštěvy v oblastech s vysokou nezaměstnaností, kde podle všeho nadbíhal lidovému sentimentu vyjadřováním sympatií k dělníkům a implicitně i kritikou úřadů.

*“The King’s script, written by Rudyard Kipling, began by **acknowledging** that some twenty million people were listening in: ...”* - Králův scénář, který napsal Rudyard Kipling, začal oceněním zhruba dvaceti milionů posluchačů: ...

b) **participles used in text:**

*“ In 1932 he began to invite Wallis along with her **long-suffering** second husband, the shipping broker, Ernest Simpson, to stay at Fort Belvedere.”* - V roce 1932 začal zvat Wallis spolu s jejím velmi trpělivým druhým manželem, přepravním makléřem Ernestem Simpsonem, aby pobývali ve Fort Belvedere.

*“Certainly the **leading** Labour politicians did not regard the monarchy as an obstacle to their advance and on the whole they took little interest in constitutional reform of any sort;...”*

“Přední labourističtí politici zcela jistě nepovažovali monarchii za překážku svého prosazení a celkově projevovali jen malý zájem o jakýkoli druh ústavní reformy;...”

Types of sentences

The original text contains mostly multiple sentences:

a) a compound sentence (consisting of two or more main clauses):

“An archetypal conservative, he disliked all forms of change and innovation, notably radio, aeroplanes, jazz, cocktails and women who wore nail varnish and smoked in public.”

Byl to typický konzervatívec a neměl v oblibě všechny formy změn a inovací, zejména rádio, letadla, jazz, koktejly a ženy, které nosily lak na nehty a kouřily na veřejnosti.

b) complex sentence (consisting of one main clause and any number of dependent clauses):

“The explanation is partly that George V was widely seen as an old-fashioned patriot doggedly doing his duty.”

Částečné vysvětlení je, že Jiří V. byl považován za staromódního vlastence, který svědomitě plnil své povinnosti.

c) complex compound (consisting of at least two main clauses and any number of dependent clauses):

“While royal dynasties were being discredited and overthrown by democracy, nationalism and revolution all across Europe, in Britain the King presided serenely over a range of social and political changes of which he fundamentally disapproved, and by the time of his Silver Jubilee in 1935 he had achieved immense popularity.”

Zatímco královské dynastie napříč Evropou byly zdiskreditovány a svrženy demokracií, nacionalismem a revolucemi, v Británii král pokojně dohlížel na řadu společenských a politických změn, se kterými zásadně nesouhlasil, a v době svého stříbrného jubilea v roce 1935 dosáhl nesmírné popularity.

Textual cohesion

Cohesion is a network of lexical, grammatical and other relations that put the individual parts of the text into relation. Halliday and Hasan have identified five kinds of cohesive devices in English: [40]

1. Reference

Reference represents a reference to a term used in the text, in English it is most often a pronominal reference. For translators into flexible Czech, the task in this area is to consider when to use referential pronouns and when not. [41]

Example from text:

*“The daughter of a relatively obscure Scottish peer, the Earl of Strathmore, Lady Elizabeth soon showed **herself** more at ease with British society than any other member of the royal family.”* - Dcera relativně neznámého Skotského šlechtice, hraběte ze Strathmore, se v britské společnosti brzy projevila mnohem lépe než kterýkoli jiný člen královské rodiny.

*“Not surprisingly, the more he toured the depressed regions and understood how popular he was with working people, the more he felt tempted to express **himself** freely.”* - Není divu, že čím více cestoval po depresivních regionech a chápal, jak populární je u pracujících lidí, tím více cítil pokušení svobodně se vyjadřovat.

2. Substitution

Substitution consists in replacing a full-meaning unit with a surrogate, such as do, one, same. Apart from the last expression, Czech does not use this method of cohesion. [42]

Example from text:

*“My grandmother always said **so**.”* - Moje babička to vždycky říkala.

*“In **so doing** the royal couple may simply have lost their nerve amid the emotions of wartime, but the change was a shrewd symbolic act.”* - Královský pár mohl jednoduše ztratit nervy uprostřed válečných emocí, ale tato změna byla chytrým symbolickým činem.

3. Ellipsis

We consider an ellipsis to be omitted in those cases where the grammatical structure itself shows which item can fill the gap. [43]

Example from text:

“Dressed in his Oxford bags”. - Oblečený do svých oxfordských bagančat.

“Royal efforts to associate themselves with the national cause were not just an optional extra.” - Královské snahy spojit se s národním cílem nebyly jen aktivitou navíc.

4. Conjunction

Conjunctions are formal signals that show how relationships and paragraphs relate, how the reader should perceive the relationship of what is to be said to what has already been said. It does not have to be just conjunctions (like and, but, because), but also linking expressions such as in addition, on the other hand, or verbs (follow, precede), etc. [44]

Examples from text:

*“Above all, the royal strategy relied upon the Prince of Wales partly **because** he was immensely popular **and because** he was used in an explicitly political way.”* - Královská strategie se spoléhala především na prince z Walesu, částečně proto, že byl nesmírně populární a protože byl využíván k politickým účelům.

*“As early as 1923 the idea had been pressed upon him by Sir John Reith, **but** he could not be persuaded.”* - Již v roce 1923 králi tuto myšlenku vnucoval sir John Reith, ale král se nedal přesvědčit.

5. Lexical cohesion

Within the framework of lexical cohesion, it is possible to repeat the lexical unit in the same form or in the form of a synonym, cohyponym, hyperonym or paraphrase. The Czech stylistic standard finds this cumbersome, English is less sensitive in this respect. Exactly corresponding lexical cohesion is rarely maintained in translation, there is always a greater or lesser shift. [45]

Example from text:

*“The daughter of a relatively obscure Scottish **peer, the Earl** of Strathmore, Lady Elizabeth soon showed herself more at ease with British society than any other member of the royal family.”* - Dcera relativně neznámého skotského šlechtice, hraběte ze Strathmore, se v britské společnosti brzy projevila mnohem lépe než kterýkoli jiný člen královské rodiny.

5. GLOSSARY

The next part of my thesis is glossary. This glossary contains 56 terms from the source text, which I translated from English into Czech. In the first column, I also listed their part of speech after the words. I have included in the Glossary difficult words that are closely related to the issue. I would certainly find a lot of other suitable expressions in the text, but I chose only the most basic ones.

English	Czech
affluence (n)	bohatství
alien (n, adj.)	cizí, cizácký
alliance (n)	spojenectví
ally (n, v)	spojenec
archetypal (adj.)	typický, archetypální
assumption (adj.)	domněnka/předpoklad
bags (n)	bagančata
bloodshed (n)	krveprolití
coal-mining (n)	těžba uhlí
commoner (n)	neurozený člověk
conciliatory (adj.)	smířlivý
constituency (n)	volební obvod
contribution (n)	přínos
court (n,v)	dvůr (královský)
duchess (n)	vévodkyně
duke (n)	vévoda

English	Czech
dress code (n)	“soubor pravidel pro styl oblékání přijatelný v určitém prostředí v restauraci ap.”[46]
Great War (n)	první světová válka
House of Commons (n)	sněmovna
House of Lords (n)	sněmovna lordů
interwar (adj.)	meziválečný
kilt (n)	“skotská, původně mužská zavínovací skládaná sukně, jako součást národního kroje” [47]
Labour (n, adj., v)	Labouristé
mitigate (v)	zmírnit
Member of Parliament (MP)	poslanec
nobility (n)	šlechta
OBE (n)	Řád britského impéria
order (n, v, prep., part.)	řád
Order of the Thistle	Řád bodláku
orphanage (n)	sirotčinec
patronage (n)	záštita, patronát
peer (n,v)	šlechtic
posh (adj.)	nóbl/šik
premiership (n)	funkce premiéra

English	Czech
rank and file (n)	řadoví členové
right-wing (n, adj.)	pravicový
royal charter	královská charta
sagacity (n)	prozíravost/moudrost
sanctuary (n)	azyl
sceptre (n,v)	žezlo
Secretary of State	ministr zahraničí
sovereign (n, adj.)	panovník/panovnice
stutter (n, v)	koktání
subject (n, adj., v, prep.)	poddaný
Tory (n, adj.)	Konzervativec
trade unions (n)	odbory
troops (n,v)	vojsko
ulcer (n)	vřed
upper class	vyšší vrstva
virtue (n, prep.)	ctnost/mravnost
welfare (n, adj.)	blahobyt
wireless (n, adj.)	rádio
working class	dělnická třída

6. CONCLUSION

The aim of my bachelor's thesis was to create an accurate and adequate translation of a text related to English social history with commentary and a glossary.

First, I analysed the translation in detail. The text was very difficult for me to understand at times. It contains long sentences, difficult constructions and specific words from the field of politics. It describes in detail the political and cultural events in the interwar period. Given that Britain has a very different political system, it was sometimes difficult for me not only to understand the text, but also comprehend it at a deeper level. The text is very factual, it is not embellished in any way, yet it has a relatively rich vocabulary. The translated text also contains a large number of proper nouns, where I had to search in detail for the original names of names or buildings to determine where to write the lowercase and where the uppercase initial letter. My supervisor, Dr. Tihelková, often warned me that I was in the grip of "English constructions". It was not always easy for me to transform a sentence from an English construction into a Czech one, leave it with the same meaning and give it a natural character. Translation has become easier for me over time.

As for the theoretical part, I relied mainly on the books of D. Knittlová and J. Levý. I relied on their theories and methods. I tried to highlight interesting translation facts. I thoroughly enjoyed processing the glossary, searching for suitable words and their subsequent translation. The words are arranged alphabetically.

During the translation, I learned about British history, long-standing relationships in the British royal family and, above all, the political situation. My thesis may prove useful to all those who are interested in this topic, who perhaps watch the television drama "the Crown" and wish to learn about royal history pre-dating Queen Elizabeth II.

7. ENDNOTES

- 1) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 2) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 3) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 4) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 5) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 6) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 7) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 8) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 9) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 10) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 11) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 12) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 13) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 192
- 14) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 15) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 16) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 17) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 18) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 19) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 20) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 21) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 22) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 22
- 23) LEVÝ, J. *Umění překladu*, p. 53
- 24) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 121
- 25) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 121
- 26) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 121
- 27) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 121
- 28) *Google Play Bookstore*. [online]. [Accessed: 30.3.2021] Available at:
https://play.google.com/store/books/details/We_Danced_All_Night_A_Social_History_of_Britain_Be?id=2bltAAAAQBAJ&hl=cs&gl=US
- 29) *Thought.co* [online]. [Accessed: 20.4.2021] Available at:
<https://www.thoughtco.com/what-is-compounding-words-1689894>

- 30) *Sussanne Kemmer* [online]. [Accessed: 27.3.2021] Available at:
<https://www.ruf.rice.edu/~kemmer/Words/wordtypes.html>
- 31) *Thought.co* [online]. [Accessed: 20.4.2021] Available at:
<https://www.thoughtco.com/derivation-words-term-1690438>
- 32) *Sussanne Kemmer* [online]. [Accessed: 27.3.2021] Available at:
<https://www.ruf.rice.edu/~kemmer/Words/wordtypes.html>
- 33) *Cambridge Dictionary* [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at:
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/passive-voice>
- 34) *Cambridge Dictionary* [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at:
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/modal-verb>
- 35) *Learn English* [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at:
<https://www.learngrammar.net/english-grammar/conjunction>
- 36) *Learn English* [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at:
<https://www.learngrammar.net/english-grammar/conjunction>
- 37) *Learn English* [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at:
<https://www.learngrammar.net/english-grammar/conjunction>
- 38) *Learn English* [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at:
<https://www.learngrammar.net/english-grammar/conjunction>
- 39) *Learn English* [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at:
<https://www.learngrammar.net/english-grammar/conjunction>
- 40) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 101
- 41) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 101
- 42) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 102
- 43) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 102
- 44) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 102-103
- 45) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 103
- 46) *Seznam slovník* [online] [Accessed: 27.3.2021] Available at:
https://slovník.seznam.cz/preklad/anglicky_cesky/dress%20code
- 47) *Seznam slovník* [online] [Accessed: 27.3.2021] Available at:
https://slovník.seznam.cz/preklad/anglicky_cesky/kilt

8. BIBLIOGRAPHY

8.1. Print sources

FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces: teorie a praxe funkcionalistického překládání*. Brno: Host, 2009. Studium (Host). ISBN 978-80-7294-343-2.

HARAKSIMOVÁ Erna, Rita MOKRÁ a Dagmar SMRČINOVÁ. *Anglicko-český, česko-anglický slovník: Dictionary English-Czech, Czech-English*. Praha: Ottovo nakladatelství, c2007. ISBN 80-7360-194-x.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0143-6.

KNITTLOVÁ Dagmar, Bronislava GRYGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6.

LACINOVÁ, Eva. *Nejužívanější anglická přísloví*. Praha: Fragment, 2006. ISBN 80-253-0371-3.

Ilustrovaný studijní slovník anglicko-český / česko-anglický. Plzeň: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-361-2.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 4., upr. vyd. Praha: Apostrof, 2012. ISBN 978-80-87561-15-7.

8.2. Internet sources

Cambridge Dictionary [online] [Accessed: 20.3.2021] Available at: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>

Cambridge University Press [online]. [Accessed: 2.3.2021] Available at: <https://www.cambridge.org/>

Lingea [online]. [Accessed: 27.3.2021] Available at: <https://www.lingea.cz/>

Seznam slovník [online] [Accessed: 27.3.2021] Available at: <https://slovník.seznam.cz/preklad/anglicky>

Susanne Kemmer [online]. [Accessed: 27.3.2021] Available at: <https://www.ruf.rice.edu/~kemmer/Words/wordtypes.html>

Thought.co [online]. [Accessed: 20.4.2021] Available at: <https://www.thoughtco.com/>

9. ABSTRACT

The purpose of my bachelor thesis was to translate a text from the field of English social history, to create a commentary and a glossary. I chose a chapter from the book "We danced all night", which describes the life of the British royal family in the interwar period.

My work is divided into two parts. The first part is theoretical, in which I deal with translation methods, functional styles or critique of translation.

The practical part contains a translation, a detailed micro and macro analysis and a glossary with 56 vocabulary.

10. RESUMÉ

Účelem mé bakalářské práce bylo přeložit text z oblasti anglické sociální historie, vytvořit komentář a glosář. Vybrala jsem si kapitolu z knihy "We danced all night", která popisuje život britské královské rodiny v meziválečném období.

Má práce je rozdělena do dvou částí. První část je teoretická, v té se zabývám metodami překladu, funkčními styly nebo kritikou překladu.

Praktická část obsahuje samotný překlad, podrobnou analýzu textu a glosář.

11. APPENDICES

11.1. Source text

18

'Everybody calls him Bertie': The Monarchy and the British People

On 13 January 1922 a telegram arrived at Sandringham. It read: 'ALL RIGHT STOP BERTIE'. Though not apparent at the time it heralded what turned out to be a masterstroke for the British monarchy: the engagement of the Duke of York, the King's second son, to Lady Elizabeth Bowes-Lyon. The daughter of a relatively obscure Scottish peer, the Earl of Strathmore, Lady Elizabeth soon showed herself more at ease with British society than any other member of the royal family. When the engagement was announced to the public in January 1923 she promptly granted an interview to a *Daily Star* journalist who presented himself unannounced at the Strathmores' London home at 17 Bruton Street.¹ Though unremarkable by later standards the interview horrified the King who had absolutely no dealings with newspapers and subsequently vetoed the BBC's request to broadcast the Yorks' wedding in April. As one of his private secretaries, Clive Wigram, ruefully admitted, 'there has been a tendency to despise and ignore, if not insult, the Press'.²

On the face of it the British monarchy was not well prepared to accommodate a new, democratic era at the end of the Great War. George V had a well-deserved reputation as a dull, charmless, distant and irritable individual. An archetypal conservative, he disliked all forms of change and innovation, notably radio, aeroplanes, jazz, cocktails and women who wore nail varnish and smoked in public. The King was also a shy man who found public appearances a trial, hated entertaining and showed no interest in 'society'. His main source of pleasure was a day spent shooting – his only known skill – at Sandringham or Balmoral. After a frugal dinner, at which he always wore a kilt and the Order of the Thistle if at Balmoral, he spent a happy hour with his stamp collection before retiring early to bed. As post-war

London began to enjoy itself after the privations of wartime the King seemed determined to retire to a quiet family life. Unhappily, his wife, Princess Mary of Teck, did little to mitigate George's limitations. She came from an impoverished family: 'my parents were always in short street so they had to go abroad to economise', she explained.³ The Queen's poverty left her with a lifelong habit of scrounging gifts from anyone she visited; by expressing her appreciation for some item of furniture, china or a painting she eventually embarrassed the owner into making her a present of it. Originally Mary had been engaged to Prince Eddy, the heir to the throne; but after his death a decent interval was allowed to elapse before George was instructed to propose to her. Thus began a classic arranged royal marriage with a foreign princess. Though livelier than her husband, Queen Mary adopted a strict and conventional view of her role both as Queen and as mother, and her coldness created difficulties for all her children.

Yet despite these unpromising characteristics George V and Queen Mary proved to be a remarkable success. While royal dynasties were being discredited and overthrown by democracy, nationalism and revolution all across Europe, in Britain the King presided serenely over a range of social and political changes of which he fundamentally disapproved, and by the time of his Silver Jubilee in 1935 he had achieved immense popularity. The explanation is partly that George V was widely seen as an old-fashioned patriot doggedly doing his duty. At a time when the country's politicians were immured in corruption and scandal he set an example by leading a dull but unblemished family life. Essentially an ordinary man called to high position by accident, the King was in many ways in tune with his subjects. When he spoke he revealed an accent that was not posh and, unusually for a British monarch, betrayed no trace of German. One of his biographers shrewdly commented that he 'liked a book with a plot, a tune he could hum, and a picture that told a story'.⁴ On a rare visit to the Tate Gallery to open a new extension he told the Queen 'Here's something to make you laugh,' as he stood before the French Impressionists. At the National Gallery he shook his stick at a Cézanne and informed the director: 'Tell you what, Turner was *mad*. My grandmother always said so.'⁵

But the survival of George V also owed a good deal to his realistic approach to his role. He had succeeded to the throne in 1910 amid a

major political crisis between the Liberal government and the House of Lords. By following the advice of his elected government, despite temptations to the contrary, he avoided the danger of leading the monarchy into partisan controversy and set the pattern that was to see him safely through the interwar period. The idea of a monarch above party politics was still a comparative novelty practised by Edward VII during his short reign; but his predecessor, Queen Victoria, had been a stubborn and unconstitutional partisan. By allowing the Liberals to reduce the powers of the peers in 1910–11 George V indicated that the monarchy was not going to tie its fortunes to the defence of the hereditary element in the political system. Resisting the temptation to make common cause with the aristocracy, the royal family left the peers to go into steady decline while it sailed on to popular acclaim.

This was the more remarkable since the King's views were both conservative and Conservative. During the Edwardian period he and Queen Mary developed a deep fear of socialism and republicanism, routinely referring to Keir Hardie, the Labour MP, as 'that beast'; Hardie's colleague, George Lansbury, described him as 'a short-tempered, narrow-minded, out-of-date Tory'. The royal couple, who went in horror of strikes and trade unions, believed their governments were too conciliatory towards socialism. These fears led them to adopt an energetic policy designed to counter subversive political forces by means of extensive patronage of voluntary and charitable activities and organisations. This was already an established feature by the time George V ascended the throne, but the royal advisers, including Lord Stamfordham and Lord Esher, urged that the growth of an assertive working-class politics made it imperative for them to get out to meet their poorer subjects as much as possible. This involved patronage of and financial contributions to charitable causes and exhaustive visits to hospitals, orphanages, factories, regiments and coal-mining districts especially when mining disasters occurred. In theory this voluntary work was a means of squaring traditional deference towards the country's rulers with the politicisation of working people. Certainly the King and Queen derived comfort from the warmth of their reception on their visits even to the most radical districts of South Wales, Yorkshire, the Potteries and County Durham. 'Keir Hardie would not have liked it', wrote the Queen with satisfaction after a trip to Merthyr Tydfil (his constituency) in 1912.

This role was accentuated by the First World War. Disruption caused by the departure of men for the front and by the subsequent casualties created huge scope for philanthropic work in which all members of the royal family became involved. They doubled their donations and promoted many charities including the King's Fund for Sailors, the Prince of Wales Fund, Queen Mary's Needlework Guild and the Queen's Work for Women Fund. They toured munitions factories, especially where the authorities feared industrial unrest, and food distribution centres, entertained the wounded at Buckingham Palace, and made 300 harrowing visits to hospitals: 'You can't conceive what I suffered going round those hospitals in the war', King George later admitted.

Although he was spared the worst hardships of his people, the King was obliged to have a wire mesh stretched across the palace as a protection against Zeppelin raids. In 1915 he allowed himself to be persuaded by Lloyd George to set an example by abstaining from alcohol for the rest of the war. Rather naively the King expected the politicians to follow up with a general prohibition on alcohol. 'We have been carted', complained Queen Mary when it transpired that everyone else was continuing to drink as before.⁶ A more acceptable way of drawing ordinary people into the national effort lay in the extensive distribution of honours in recognition for war service. To this end a new order, the OBE, was created specifically for civilians in 1917, some 22,000 having been awarded by 1919. The OBE incorporated a much wider range of men and women into the honours system, including many in the Labour Movement, some of whom were otherwise sceptical but felt flattered by royal recognition.

Royal efforts to associate themselves with the national cause were not just an optional extra. By provoking a wave of anti-Germanism the war exposed the royal family, which was embarrassingly short of British blood, to the hysteria that drove several prominent men with German-sounding names, or German sympathies, from public life. 'I wonder what my little German friend has got to say', observed Lloyd George on visiting the palace in 1915. When H. G. Wells criticised the monarchy for being alien and uninspiring the King indignantly responded: 'I may be uninspiring but I'm damned if I'm alien.' This was true enough; completely British by upbringing and sentiment, George V showed little enthusiasm for his Continental relatives. But

he took the precaution of abandoning his family name – Saxe-Coburg-Gotha, or Guelph or Wettin, it was not certain which – in favour of Windsor. In so doing the royal couple may simply have lost their nerve amid the emotions of wartime, but the change was a shrewd symbolic act.

George V showed how acutely he was attuned to popular attitudes in March 1917 when the suggestion was first mooted that the Russian Tsar and his family, who had been overthrown by revolution, should be offered sanctuary in Britain. While the government seemed willing to co-operate with this, George argued that it 'would be strongly resented by the public and would undoubtedly compromise the position of the King and Queen'.⁷ He was right. For years the Tsarist regime had been regarded as a barbarous tyranny by liberal opinion in Britain and the overthrow of such an embarrassing ally had been widely welcomed. Abandoning the Romanovs to their fate was hard but realistic. By 1918 Tsar Nicholas and his family had been shot at Ekaterinburg; the German Kaiser had disappeared into exile in Holland; the Hapsburg Emperor, had seen his territories dismembered and become a fugitive; in the next twenty years the thrones of Spain and Greece were to be overthrown. But in Britain George V succeeded in associating the monarchy firmly with the national-imperial cause and the welfare of the people. Whereas elsewhere war had discredited regimes and rulers, military victory had the effect of enhancing the prestige of Britain's political system and adding to the territories of the Empire; this helped the political establishment to take a calculated risk with the loyalties of the British people in 1918 by undertaking a massive extension of democracy. A few republicans wrote letters to the press about abolishing 'the ancient trappings of throne and sceptre', but no one was listening.

However, in view of events elsewhere in Europe, the royal advisers felt that the King could not afford to be complacent. Wigram warned that 'His Majesty must get out of the habit of hiding his light under a bushell' by enlisting the co-operation of the newspapers even though this went against the grain.⁸ Lord Stamfordham argued that 'the monarchy and its cost will have to be justified in the future in the eyes of a war-worn and hungry proletariat endowed with a huge preponderance of voting power'; this meant that the King must be 'a living power for good' not just a remote figurehead. To this end the

royal couple determined to enrol their children in their programme of charitable activity, and they became especially anxious for them to make suitable marriages in order to double the personnel available for visits and patronage. Fully conscious that the demise and disgrace of so many royal houses now made the traditional marriage to a foreign prince or princess impractical and undesirable, they agreed that their children could marry members of the English and Scots nobility. In 1922 Princess Mary was the first to adopt the new policy with her engagement to Viscount Lascelles, heir to the Earl of Harewood. The inclusive approach was also underlined by inviting senior Labour politicians to their wedding, which was much appreciated. 'I felt that the vast majority of Labour voters throughout Great Britain would like to be represented at a wedding to which they obviously offered their good wishes', commented J. R. Clynes.⁹ As her contribution to the family strategy Princess Mary concentrated on work for the Girl Guides, Great Ormond Street Hospital and visits to unemployment centres.

Her brother, Albert, Duke of York, was also dispatched on trips to factories and docks in Scotland and the North. He became president of the Boys Welfare Association, later the Industrial Welfare Society, for sixteen years, the idea being that his name would enable the organisation to extract donations and attract new members. From 1921 onwards he sponsored the Duke of York's Camp where thousands of public schoolboys met with working-class boys with a view to breaking down social barriers under royal patronage. In 1923 the Duke called at the headquarters of the Amalgamated Engineering Union, the first royal to visit a trade union. Perhaps his most appreciated role was in supporting the National Playing Fields Association which won a royal charter in 1925.

Above all, the royal strategy relied upon the Prince of Wales partly because he was immensely popular and because he was used in an explicitly political way. With his blue eyes, fair hair, easy smile and little-boy-lost look, the heir to the throne reached parts of society other royals could not easily reach. During the 1920s he rapidly became an adored Prince Charming figure; his picture appeared on boxes of chocolates and biscuits, on postcards, on mantelpieces and on bedroom walls all over the country. In August 1919 the Prince embarked on the first of his imperial tours which took him to Canada,

the West Indies, New Zealand, Australia, India and South Africa. Advised by Winston Churchill to memorise his speeches if possible but, if not, to read them slowly and deliberately, he proved to be a great success. On his return from Australia in 1920 he received a tumultuous reception when driving through London; his carriage was repeatedly stopped by spectators who called on him for a speech.

The Prince could hardly remain unaware that his popularity carried political implications. At a typical visit to a labour exchange in February 1926, where he met 400 unemployed men, the newspapers presented him as very sympathetic to their plight: 'Prince Rubs Shoulders With Men On The Dole'.¹⁰ The *Daily Graphic* reported him as being depressed at seeing so many men there: 'some of them were in a distressed condition and he was full of sympathy for them'. An impressionable youth, the Prince felt torn by these encounters. After a trip to Glasgow he wrote 'I do feel I've been able to do just a little good propaganda up there and given Communism a knock.'¹¹ However, on a visit to coal miners in the North-East in 1929 the Prince dropped some off-the-cuff remarks about their 'appalling' and 'perfectly damnable' living conditions, thereby sowing the seed of distrust between himself and the politicians. In time he clearly realised that the politicians were using him for their own purposes. This was blatantly obvious when he was asked to speak on unemployment at the Albert Hall in January 1932 – at the height of the depression and shortly after the re-election of the National Government. The speech, which was written for him, stressed the importance of voluntary work for the unemployed as opposed to state responsibility. In this way the Prince was placed in an awkward position, becoming to some extent a tool for defusing popular discontent with the Cabinet and its policies. Not surprisingly, the more he toured the depressed regions and understood how popular he was with working people, the more he felt tempted to express himself freely. As a result he was disliked by socialists, who regarded royal charity as an attempt to buy loyalty and cultivate deference, but he also attracted right-wing criticism for pandering to popular discontent and undermining deference. To both the Prince appeared as a rival for public affection.

Despite these complications, the royal strategy seemed to pay dividends. At Buckingham Palace the King maintained a special map bedecked with little flags tracing the progress of his family members on

their charitable visits around the country; and each Christmas he drew up a chart recording all their work during the previous twelve months. The climax came when he agreed – against his instincts – to make a radio broadcast at Christmas 1932. As early as 1923 the idea had been pressed upon him by Sir John Reith, but he could not be persuaded. The King's script, written by Rudyard Kipling, began by acknowledging that some twenty million people were listening in: 'Through the marvels of modern science I am enabled this Christmas Day to speak to all my peoples throughout the Empire.' Brief and unpretentious, the King's concluding words clearly moved his audience: 'I speak now from my home and from my heart to you all. To men and women so cut off by the snows, the deserts or the sea that only voices out of the air can reach them. To all, to each I wish a happy Christmas. God Bless you.' To his own surprise the King proved to be a natural broadcaster. His slow, clear delivery and sincere, conversational style were an immediate success. Now that 'wireless' was so widely available the majority of the people could feel a direct and personal link to their sovereign for the first time. Yet for George V live Christmas Day broadcasts were a trial: 'This is always an ordeal for me and I don't begin to enjoy Christmas until after it is over', he admitted privately. But he felt obliged to repeat the broadcast each year and it quickly became a central part in the celebration of Christmas for millions of British families.

Despite this, things could so easily have gone wrong on the political front had George V not taken a strict, constitutional view of his role. In common with most royals, he was obsessively fearful about the spread of the Bolshevik Revolution in the early 1920s; the onset of mass unemployment, extensive industrial militancy and the rise of the Labour Party could be – and was in some quarters – interpreted as proof that the contagion had reached Britain. In 1918 Labour became the second largest party in Parliament, and at the elections of 1922 and 1923 it consolidated its position as the King's alternative government. Yet this development never posed the kind of challenge to the system that might have been expected. Few people saw any real inconsistency between a fully-fledged democracy and the retention of a hereditary head of state. Certainly the leading Labour politicians did not regard the monarchy as an obstacle to their advance and on the whole they took little interest in constitutional reform of any sort; once they had

won a parliamentary majority the British system appeared to be an effective vehicle for implementing their programme. Their relaxed view was underpinned by the enthusiasm felt for the monarchy among rank and file Labour supporters. According to Jimmy Thomas 'No question of republicanism as a serious proposition ever finds a place in Labour discussions.'¹² When the party conference held a rare debate on the subject in 1923, which lasted about a quarter of an hour, it rejected a pro-republican motion by 3.7 million votes to 380,000. For his part the King, like many upper-class people, had been impressed and reassured by the patriotic response shown by the workers during the war and by their pride in the Empire. The early 1920s saw regular social contacts between Labour politicians and the King and Queen which fostered the confidence expressed by Thomas: 'If Labour came to power tomorrow they would find the King prepared to accept their advice as readily as that of the Liberal and Tory parties.'¹³

The acid test came after the inconclusive general election of December 1923 when the Conservatives lost their majority but remained the largest single party. Led by Ramsay MacDonald, Labour was the next largest party, but, with just 191 MPs could not expect to form a strong or lasting government. Many Conservatives insisted Labour was simply not fit to govern. However, once the Conservatives had been defeated in the House of Commons the King lost no time in inviting MacDonald to become prime minister; he did not even ask him to form a coalition. This show of confidence immediately conferred a measure of legitimacy on Labour and was certainly flattering to its leaders. When the new ministers went to the palace J. R. Clynes noticed how effectively the King put them at their ease: 'I had expected to find him unbending. Instead he was kindness and sympathy itself. Before he gave us leave to go he made an appeal that I have never forgotten: "The immediate future of my people, their whole happiness, is in your hands, gentlemen. They depend on your prudence and sagacity."¹⁴ Not everyone succumbed to the charm. Beatrice Webb complained: 'This romancing about the royal family is, I fear, only a minor symptom of the softening of the brain of socialists, enervated by affluence, social prestige and political power.'¹⁵ Webb may not have been entirely wrong, but, as usual, she missed the significance of these events. By demonstrating confidence in an untried, minority Labour government in 1923 the King killed what slight stirrings of

republicanism there were and helped to integrate Labour and its working-class supporters into the political system. He showed the same skill in charting his way through the General Strike in 1926 when he helped to check the right-wing extremists who wanted to use the power of the state to crush the trade unions. The King intervened with his ministers several times to minimise the use of troops and to deter them from interfering with union funds.

Against this background it is not surprising that the chief criticism of George V came not from the Left but from extreme right-wing peers and politicians who believed that a policy of concessions towards the workers and towards socialism was undermining the British state. In particular they argued that since Queen Victoria's day the parliamentary politicians had gradually turned the monarch into a mere cipher who launched ships, visited hospitals and presided over ceremonial occasions but had been deprived of his power. These critics were not entirely mistaken. Though dogmatic and not afraid to express his opinions privately to prime ministers, George V was politically more marginal than his predecessors; even on matters such as honours, about which he felt strongly, ministers took little notice of him. By contrast the historian, Sir Charles Petrie, pointed to the example of Italy which suggested how a king could effectively replace a failing and corrupt democracy by ushering in a strong, Fascist government; according to Petrie, monarchy had the great advantage of enabling such changes of regime to be accomplished without bloodshed.¹⁶

Though hardly an accurate description of Mussolini's assumption of power, this view was not as eccentric as it sounds. Many Conservatives who despaired of the leadership of Stanley Baldwin looked to a restoration of royal authority in Britain. Viscount Lymington MP propagated this idea through two fascist organisations, English Mystery and English Array. Regarding modern democracy as a fraud, they frankly aimed to recreate a feudal society based on a hierarchy from peasant to king. Members took a pledge: 'I will strive to restore the King to his rightful position as the mirror of his people's virtues, as their protector from private interests, and as their supreme government. For he alone can guarantee permanence.'¹⁷

Given his rigid loyalty to his constitutional role George V was unlikely to be tempted by such notions, though the same cannot be said

for the Prince of Wales who was enthusiastically welcomed on the far Right for his evident desire to escape from the confines of figurehead monarchy. His ambitions mattered because ordinary British people vaguely assumed that the King already exercised much more influence in the day-to-day running of the country than was really the case; indeed during the war and at times of national crisis they believed he should do so. In any case, although the monarch routinely accepted whatever government commanded a majority in Parliament, he still enjoyed considerable power when no single party held a majority or when an existing administration broke down. The collapse of MacDonald's government in 1931, when the Cabinet was unable to agree on spending cuts to meet the threat to the currency, was such an occasion. Instead of inviting the leader of the Opposition, Baldwin, to form an alternative government – as was his natural constitutional action – the King espoused the idea of a coalition; he took the initiative by inviting the party leaders to join and offered the premiership to MacDonald despite his role as leader of the previous discredited administration. The formation of the National Government, which lasted until 1940, was a striking demonstration of royal authority and a reminder that even George V was more than merely a figurehead in politics.

If there was a flaw in the interwar monarchy it lay in the inability of King George and Queen Mary to handle their six children. The youngest, Prince John, who suffered from epilepsy, was excluded from family life and died in 1919. But the four remaining boys all found family life a trial not least because their parents were so formal and unemotional towards them. The King in particular was notorious for perpetually criticising them for what they saw as trivial reasons involving their clothes. Even Christmas at Sandringham was invariably a dull and formal occasion when each family member collected his or her presents in the ballroom from a section of table demarcated by pink tape. At dinner paper hats were worn by all except the King whose idea of a joke was to play the national anthem on the gramophone when no one was expecting it and see how long it took everyone to realise, stop eating their Christmas dinner and stand up.

During the 1920s the overriding aim of King George and Queen Mary was to make suitable marriages for their five remaining children and involve them in the family programme of compulsory voluntary work. They found their third son, George, Duke of Kent, who was

especially well adapted to the 'Roaring Twenties', particularly trying; but to their relief he eventually made a conventional marriage to Princess Marina of Greece in 1934. More tractable but no less problematic was the second son, Albert, Duke of York. A nervous and rather dim youth who spent his early life in the shadow of the Prince of Wales, Albert suffered from an ulcer, which went untreated for years, as well as a bad stutter. His father made things worse by barking 'Get it out' whenever he stammered. In 1909 he had been dispatched to the Royal Naval College on the Isle of Wight where he came bottom in a class of ninety-eight cadets. However, it was there that Albert met the first of the two people who were to transform him from a failure into a success. Louis Greig was a Scots naval surgeon, fourteen years his senior, who took the Prince under his wing and acted as a father figure to him. In 1919 Greig accompanied him when he was allowed to spend a year at Cambridge – the King ruled out taking a degree; there he learned to ride a motorbike and got fined six shillings for smoking in academic dress. Greig introduced him to girls including Madge Saunders, a South African chorus girl, and an Australian, Sheila Chisholm. Inevitably the King objected violently to these friendships and threatened not to make him Duke of York unless he gave up 'poor little Sheilie', which he quickly did.

In effect Louis Greig showed Albert a glimpse of normal life. He taught him to play tennis so well that in 1926 the pair entered the men's doubles at Wimbledon – an amateur competition at that time. Playing against Harold Morris and the Secretary of State for Air, Sir Samuel Hoare, he was too overwhelmed by the occasion to perform well. Spectators shouted out 'Try the other hand, Sir' to the left-handed Prince. But watching from the front row was the other formative influence in Albert's life. He had met Lady Elizabeth Bowes-Lyon in May 1920 at a ball in Grosvenor Square when she was twenty. Described by Chips Channon MP as 'mildly flirtatious in a very proper, romantic, old-fashioned sort of way', the charming, self-assured Elizabeth had spent a happy childhood at Glamis Castle, the Scottish seat of the Earls of Strathmore. Greig quickly saw that she was the sort of strong-minded but motherly woman the Prince needed to lean on. Inevitably Elizabeth had other, more appealing, suitors, and in any case she shrank from exchanging her relaxed life for the cold, formal court of George V. In September 1920 she rejected his first proposal. But

Greig encouraged him to persist; and the redoubtable Queen Mary intervened by repeatedly inviting Elizabeth to royal functions and by ensuring that James Stuart, the man she really loved, was sent away to work in Oklahoma! In January 1922, aged twenty-seven, the Duke tried again: 'It's the third time and it's going to be the last', he confessed.

In January 1923, when she gave her first interview to the *Daily Star*, Lady Elizabeth exchanged obscurity for the celebrity that endured throughout the rest of her life. 'How kind of you to come,' she told the journalist, 'Bertie – you know everybody calls him Bertie – has gone out hunting.'¹⁸ Describing her as 'looking very radiant' and possessing 'a magnetic personality', the delighted journalist set a pattern by recording her dress: 'Lady Elizabeth was wearing a morning frock of greyish blue edged with fur, and round her neck was a double string of pearls.' The undoubted interest in royal dress suggests that the royal family exercised an influence over popular tastes in clothes. However, the royal ladies probably followed the fashion rather than setting it partly because they were handicapped by the unqualified disapproval of King George and Queen Mary for almost anything new. In any case, the new Duchess of York, who wore fox furs and favoured a traditional fringe, was far from being in tune with female dress in the 1920s. She was, however, credited with making the cloche hat popular when she wore it in 1927. As Duchess and later as Queen she helped reintroduce a very feminine and traditional style, favouring long flowing skirts for evening wear and neatly tailored suits for daytime. Her favourite colour, light powder blue, was widely worn with plum-coloured velvet. Even in the 1930s, however, royal officials were known to grumble about her unfashionable taste in clothes. Perhaps as a result the King summoned the young Norman Hartnell in 1937 to help glamorise the Queen's wardrobe for the coronation. Hartnell designed two crinoline evening dresses for state banquets, which were considered well suited to her curvaceous, 'bosomy' figure, and proved a great success. In the following year the Duchess of Kent took the royal line even further by reintroducing Edwardian styles in frocks, hair and wide-brimmed hats with high crowns. However, by this time hardly anyone wore such dress except Christabel Pankhurst, who remained loyal to huge brimmed hats weighed down with fruit and flowers, and the impact of such royal initiatives was negligible.

Members of the royal family may have had a greater impact on

men's styles. During the 1920s the soft, coloured homburg hat, which had been introduced by King Edward VII, was replacing both the hard black or brown bowler and the tall silk hat among men. King George popularised single-breasted jackets, though his habit of creasing his trousers down the sides – navy style – rather than front and back failed to catch on. Inevitably it was the Prince of Wales who seemed most in tune with post-war British fashion. He pioneered the cutaway collar and the Windsor knot. Dressed in his Oxford bags, extravagantly coloured Fair Isle pullovers and the classless cloth cap, the Prince was a classic 1920s fashion statement. By the 1930s he went even further towards informality by appearing in slacks and shorts and even going shirtless.

The marriage of the Duke of York and Lady Elizabeth Bowes-Lyon proved to be an immense personal and political success. A million people turned out to see their wedding in 1923 – the first time a commoner had married a royal prince in 300 years. The new Duchess immediately took over the patronage of the National Society for the Prevention of Cruelty to Children and the Young Women's Christian Association from Princess Helena who died in 1923. Although the Duke continued to suffer from outbursts of temper, a symptom of his nerves, his wife exercised a calming effect on him. In 1924 when they visited Northern Ireland he told his father: 'Elizabeth has been marvellous as usual and all the people simply love her already. I am so lucky to have her help as she knows exactly what to do and say to all the people we meet.' In 1925 he agreed to consult Lionel Logue, a speech therapist, about his stutter and embarked on a ten-week course of treatment. He was loyally accompanied by his wife whose wartime experience at Glamis Castle helping shell-shocked and demoralised men enabled her to take this in her stride. Logue persuaded the Duke that his stutter was curable, taught him to breathe correctly and introduced daily exercises. He was put to the test during the tour of Australia in January 1927 when he was required to open the new Parliament building in Canberra. Though petrified about this visit, he managed to deliver his speech almost faultlessly. And he continued to rejoice in the support and popularity of his wife. According to the Governor of New South Wales, 'The Duchess leaves us with the responsibility of having a continent in love with her.' All this was immensely reassuring to his father. In June 1929 the King noted that he had 'had several talks with

him and find him very sensible, very different to David [the Prince of Wales].'¹⁹ This, of course, meant that Albert did not argue with or rebel against the King's views. In time, as his doubts about the Prince of Wales deepened, the King realised that Albert would offer continuity with his own reign. 'I pray to God that my eldest son will never marry', he wrote in 1935, 'and that nothing will come between Bertie and Lilibet and the throne.'

'I had a wretched childhood', complained the Prince of Wales, looking back on an early life suffocated by antiquated court etiquette and dominated by his father's endless criticism. Though this view is easily dismissed as the whingeing of a rebellious youth, it was endorsed by those who were familiar with the royal family. Dickie Mountbatten commented that 'his father's letters [to the Prince] might be the letters of a director to his assistant manager'.²⁰ All his sons found George V's obsession with punctuality wearying. On one occasion when the Duke of Gloucester had returned after months spent abroad, just after the family had sat down to dine, the King's only greeting was: 'Late as usual, Henry.' He never tired of reprimanding them for petty transgressions of the dress code. 'I hear you were not wearing gloves at the ball last night. Please see that this does not occur again', was typical. When the Prince of Wales and Dickie Mountbatten cooled off in a swimming pool during a visit to the tropics the King complained: 'You and Dickie in a swimming pool together is hardly dignified . . . you might as well be photographed naked, no doubt it would please the public.'²¹ This pressure made the princes feel they were constantly under surveillance and it fostered a desire to rebel, especially in the Prince of Wales and the Duke of Kent. As he grew older the heir to the throne increasingly resented the absurd and trivial rules maintained at court; servants, for example, got into trouble if they referred to 'His Majesty the King' instead of 'the King', whereas Queen Mary had to be 'Her Majesty the Queen'. Not surprisingly he resolved that he would be a modern monarch more in tune with his people.

In one respect, however, the Prince misrepresented the oppressive influence of his parents. They had accepted that their children should be free to marry British citizens rather than foreigners selected for them from the dwindling band of Continental princes and princesses. Despite this, by 1934 the heir to the throne had reached the age of forty with all his boyish charm intact but still unmarried. He was under

pressure from all sides. 'There is but one wedding to which [the public] look forward with still deeper interest', pronounced *The Times* in 1923 on the Duke of York's wedding, 'the wedding which will give a wife to the heir to the throne.' According to *Vanity Fair* he had received 4,187 proposals: 'Hats off to the indestructible Dancing Drinking Tumbling Kissing Walking Talking and Sleeping – but not Marrying – idol of the British Empire!' In 1926 he was reportedly amused when the press circulated rumours that he was to marry Princess Astrid of Sweden. 'But what's to become of the pretty Canadian nurse I danced with, and all the other "brides" in the Empire they nearly made me marry?' he asked in mock despair.²²

Both the royal family and the political establishment found it frustrating that this prevarication went hand in hand with an energetic social life. The Prince had been introduced to sex in a conventional, upper-class way via a French prostitute at Amiens towards the end of 1916. Thereafter he became keen on women, but women of a certain sort. He fell for a succession of usually older or more mature, married women including Lady Coke, Freda Dudley Ward, the wife of an MP, Thelma, Viscountess Furness, and finally Wallis Simpson. His letters to Mrs Dudley Ward, with whom his relationship lasted sixteen years, were full of such endearments as 'your very own devoted adoring little David', 'your little boy is wanting you', and 'my very own darling, beloved little Mummie', which suggest that, like his brother Albert, the Prince was in search of a mother figure as much as a wife.²³

Admittedly these relationships caused no problems provided that both parties were discreet and a suitable wife was eventually found. But the Prince grew increasingly unco-operative and independent. In 1929 he acquired the use of Fort Belvedere, an eighteenth-century folly on the edge of Windsor Great Park, which facilitated his separate social life and symbolised his intention to pioneer a new style of monarchy. He met his partner in this enterprise, Bessie Wallis Simpson, in the autumn of 1930 at a dinner party at the home of the sister of Lady Furness, his lover at the time. Lively and opinionated, Wallis was not the sort of American woman who fell in love with English traditions; on the contrary she thought it absurd for a democratic society to be so deferential and so obsessed with titles and royalty. But for the Prince of Wales this was part of her charm. Soon she became his regular dancing partner. In 1932 he began to invite Wallis along with her long-suffering

second husband, the shipping broker, Ernest Simpson, to stay at Fort Belvedere. They became the best-known threesome in London, attracting jokes about 'the Importance of Being Ernest'. But although she addressed him publicly as 'Sir', in private the Prince was now 'David', and by 1934 Wallis realised that they were both in love. His friend, Walter Monckton, commented that it was a 'mistake to assume that he was merely in love with her in the ordinary physical sense of the term. There was an intellectual companionship, and there is no doubt that his lonely nature found in her a spiritual comradeship'.²⁴ She delighted in the discovery that the heir to the throne could be so simple, unaffected and unsnobbish a man.

However, the realisation that he was intent on marrying Mrs Simpson, for whom a second divorce would be necessary, horrified upper-class society. 'Personally I cannot but feel that the whole thing has been organised from America with the set purpose of doing him harm', commented Lady Londonderry.²⁵ Queen Mary, sounding increasingly like Oscar Wilde's Lady Bracknell, declared: 'one divorce could seldom or never be justified, and to divorce twice, on any grounds whatsoever, was [to her] unthinkable'. Although the eventual abdication of Edward VIII in 1936 has usually been seen almost entirely in terms of his determination to marry the unsuitable Mrs Simpson, it was in fact only the symptom of a deeper political problem that rose to the surface in the late 1920s and 1930s as the Prince asserted his independence. Though he complied with the King's wishes by including 776 organisations on his patronage list, the Prince of Wales was a reluctant philanthropist; he gave much less to charities than his father and often failed to turn up at charitable functions.²⁶ In particular he felt sceptical about the King's dogged support for voluntary hospitals which was seen as a means of staving off state control. The Prince correctly saw that the voluntary sector had become an anachronism and would be better replaced by a comprehensive state system. Then there were his regular visits to areas of unemployment where he seemed to pander to popular sentiment by expressing sympathy for the workers and, by implication, his criticism of the authorities. Despite being in some senses very conservative, his social conscience had been awoken by the war and he was easily roused by progressive ideas through direct contact with ordinary people. The most notorious example came in November 1936, as the crisis over Mrs Simpson

reached a climax, when he toured the steelwork at Dowlais and Wales and I will do all I can to assist you.' Coming just after the end of the Jarrow March this touched a sensitive chord. In his diary Ramsay MacDonald noted: 'These escapades should be limited. They are an invasion into the field of politics and should be watched constitutionally.'²⁷